

هشدار امام!

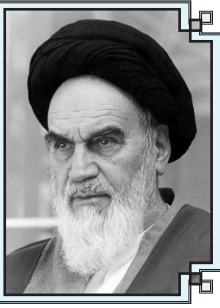
«...دعواهای ما دعوایی نیست که برای خدا باشد
... همه ما از گوشمان بیرون کنیم که دعوی ما برای
خدا است ما برای مصالح اسلامی دعا می‌کنیم...
دعوی من و شما و همه کسانی که دعا می‌کنند همه
برای خودشان است...»

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۴ صفحه ۴۷۹



دکتر صباح زنگنه:

امام (ره)
با قرائت اسلام
میان‌رو به صحنه
مبارزه وارد شد



سال سی و پنجم ♦ شماره ۲۲ ♦ شماره مسلسل ۱۴۹۲ ♦ نیمه دوم بهمن ماه ۱۳۹۳ ♦ قیمت: ۵۰۰ تومان

استاد خسرو شاهی در گفتگو با روزنامه «شرق»:

هدف ما تشکیل نظام اسلامی دموکراتیک بود

اشاره: منتقدان سیاسی و مذهبی در حکومت پهلوی، به تدریج و از نیمه دهه ۳۰ به شکل جدی‌تری به بیان اعتراضات خود نسبت به عملکردها و رویکردهای آن مقطع پرداختند. این روند در بین طلاب و روحانیون هم عقبه مشخصی داشت و حتی در روابط میان علمای جهان اسلام نیز این مساله در دیدارهای مختلف دنبال می‌شد. آیت الله سید هادی خسروشاهی که در سال‌های پس از انقلاب، مسؤولیت‌های مختلف دیپلماتیک از سفارت ایران در واتیکان تا رییس نمایندگی ایران در مصر را در کارنامه دارد، از جمله این روحانیون مبارز پیش از انقلاب به شمار می‌رود. وی در گفت‌وگو با «شرق» از دو دهه فعالیت خود پیش از انقلاب، روایتی ارایه کرد که در ادامه می‌آید.

حسین سخندان - روزنامه شرق - بیستم بهمن ماه سال ۱۳۹۳
شما از ابتدای دوران تحصیل علوم دینی، تمرکز بیشتری در راستای کار با نشریات و رسانه داشتید. می‌توان نتیجه گرفت وجه آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی را برای تغییر شرایط در رژیم گذشته انتخاب کرده بودید؟

از ابتدای زندگی، یعنی دقیقاً از نوجوانی، با وجود محیط بسته خانوادگی، به علت آشنایی با اندیشه‌ها و افکار علما و دانشمندانی چون سید جمال‌الدین اسدآبادی، شیخ محمدحسین کاشف‌الغطا، سید هبه‌الدین شهرستانی و شخصیت‌های برجسته سیاسی - مذهبی معاصر دیگر مانند آیت‌الله کاشانی، آیت‌الله سید محمود طالقانی، شهید سید مجتبی نواب‌صفوی مسیری را غیر از مسیر مرحوم والد، آیت‌الله سید مرتضی خسروشاهی که از علمای صاحب رساله آذربایجان بودند و دو برادر، انتخاب کردم. در همین رابطه از آغاز در فکر فهم نوع حکومت اسلامی و سپس تلاش برای ایجاد و تاسیس یک حکومت در کل بلاد اسلامی به ویژه ایران بودم که البته در عمل معلوم شد نوعی آرمان‌خواهی جوانانه بود. من پیمودن این راه را فقط در محدوده مساجد و مجالس مذهبی مفید نمی‌دیدم، به ویژه اینکه این محافل نوعاً از لحاظ تعداد افراد شرکت‌کننده، محدود و معدود بودند و نشر افکار در آن‌گونه مراکز گستره وسیعی را شامل نمی‌شد. درواقع در میان همان عده خاص و محدود باقی می‌ماند، گرچه همان هم، ارزش و آثاری در ارتقای سطح معلومات دینی افراد و خانواده‌ها داشت. در آن دوران فکر می‌کردم استفاده از وسایل ارتباط جمعی می‌تواند در نشر هر نوع اندیشه‌ای مفیدتر و از لحاظ گسترش، از شمول بیشتری برخوردار شود. البته می‌دانیم که وسایل ارتباط جمعی دوران قبل، اعم از رادیو، تلویزیون یا جراید رسمی در اختیار منتقدان رژیم پهلوی نبود و حتی اگر در اختیار قرار می‌گرفت، مورد استقبال عامه مردم واقع نمی‌شد. شاهد این مدعا، مشکلاتی بود که برای سخنرانانی مانند مرحوم حسنعلی راشد یا حتی آیت‌الله طالقانی که مدتی در رادیو تهران بود پدید آمد و از نظر «مومنان» نه تنها موردپسند نبود، بلکه نوعی «نقص» به حساب می‌آمد!

در این میان فقط می‌ماند مطبوعات معدود و مذهبی یا تالیف، ترجمه و نشر کتاب‌های اسلامی، با مراعات ضروری شرایط زمان و مکان... و به همین علل و دلایل بنده تشخیص داده بودم که باید از این مسیر وارد مرحله آگاهی‌بخشی عموم شد و البته اهالی منبر که روشن‌اندیش بودند هم سهم خاص خود را در محدوده‌ای خاص ایفا می‌کردند.

به هر حال بعدها روشن شد انتخاب این روش، نقش مثبت و تاثیرگذاری بین نسل جوان به ویژه دانشجویان داشته است. با توجه به تعدد نوبت چاپ و تیراژ کتاب‌ها و نشریات که نوعاً بین سه تا پنج‌هزار نسخه در هر چاپ بود، می‌توان به گستره نفوذ این قبیل نشریات در میان مردم پی برد که بی‌تردید همراه با آثار مثبتی بود.

شرکت در کنفرانس‌ها و کنگره‌های اسلامی در کشورهای اروپایی و اسلامی، از جمله پاکستان، مصر، الجزایر، عربستان، سوریه، قطر، ترکیه، لبنان، ایتالیا، انگلیس، آلمان و سوئیس، در کارنامه شما دیده می‌شود. چه میزان از این فعالیت‌ها پیش از انقلاب صورت گرفت. آیا محدودیت خاصی از این بابت برای شما ایجاد شد؟

شرکت در کنفرانس‌ها و سمینارهای بین‌المللی، البته بعد دیگری از نوع فعالیت بنده بود. بخشی از این کنفرانس‌ها که نوعاً غیرسیاسی به مفهوم مصطلح آن زمان بود، در زمان رژیم سابق برگزار می‌شد.

ادامه در صفحه ۴

آیت الله تسخیری:

وحدت، آرزوی
همه بزرگان جهان
اسلام و محور تمرکز
قرآن است



حجت الاسلام والمسلمین زمانی:

حضور روحانیت شیعه
در عرصه بین‌الملل
نزدیک به صفر است!



حجت الاسلام والمسلمین مهدوی راد:

متأسفیم که در
عرصه فرهنگ
کمیت بر کیفیت
پیشتازی می‌کند



مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی
طرح کرد:

لزوم حفظ موجودیت حوزه
در مواجهه با خطر تغییر بافت
فرهنگی حوزوی قم!



کتاب «امام موسی صدر؛ مصلح بزرگ اجتماعی» منتشر شد

صفحه ۸

رئیس جمهور:

اهل کتاب بهتر از دولت می‌توانند بر کتاب نظارت کنند

بهبانه یک معدن را بست.

رئیس جمهوری اظهارداشت: نمی‌گوییم ممیزی بر کتاب باشد و یا نباشد، بلکه می‌گوییم نمی‌شود صد اصل برای ممیزی درست کنیم. اخلاق، مقدسات و امنیت ملی و مصالح ملی کافی است.

دکتر روحانی در بخش دیگری از سخنانش که با اشاره به اینکه جامعه را باید به نوشتن کتابهای لازم که گره‌ای را باز کند، تشویق کنیم، گفت: واقعیت‌ها، شعارها و مسیر انقلاب را برای نسل جوان ما تبیین کنید و گرنه برخی‌ها



حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی در مراسم سی و دومین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران با بیان اینکه از ۱۵۰ سال پیش رسانه‌های جدید به رقابت با کتاب آمدند، گفت: به نظر برخی با ورود رسانه‌های جدید به عرصه انتقال اطلاعات، دوره کتاب در حال به سر رسیدن بود، اما واقعیت این است که کتاب به هیچ عنوان ارزش و جایگاه خود را از دست نداده است. رئیس جمهوری با بیان اینکه معتقدم و بر این اعتقاد خود پای می‌فشرم که اهل کتاب بهتر از یک مدیر دولتی

می‌توانند بر انتشار کتاب نظارت کنند، گفت: قطعاً متخصصین هر زمینه‌ای بهتر از هر کس دیگر می‌توانند بر آنچه در حوزه تخصص‌شان می‌گذرد، نظارت کنند.

رئیس جمهوری افزود: رسانه‌های دیگر برای انتقال سریع اطلاعات موثرند، اما اصل اندیشه، فکر و دانش هنوز هم در اوراق کتاب نهفته است و ریشه رسانه‌های جدید همه در کتاب است.

دکتر روحانی با اشاره به اینکه ریشه انقلابی که این روزها در سالورز آن هستیم، در کتاب بود، اظهار داشت: انقلاب اسلامی در اندیشه راهوران آن و در صدر آنها امام بزرگوار ما امام خمینی (ره)، ریشه دارد و از آنجا که منشأ اندیشه انقلاب اسلامی در کتاب بود در این انقلاب کتاب سوزی نداشتیم و انقلاب ما با افراط و تفریط همراه نبود، بلکه انقلاب عقلانیت، فقه و تحقیق و تلاش برای باز کردن گره از زندگی مادی و معنوی مردم بود.

رئیس جمهوری در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه این شما اندیشمندان هستید که باید بیندیشید که چگونه باید نقد کنیم، تصریح کرد: ای کاش در کنار جایزه کتاب سال جایزه‌ای هم برای بهترین نقادان کتاب در سال گذشته قرار می‌دادیم.

دکتر روحانی نقد را تعریف مسیر حرکت و تصحیح آن توصیف کرد و خاطرنشان ساخت: باید نقد کردن را یاد بگیریم. نقد کردن این نیست که بگوییم چرا دو نفر با هم راه می‌روند و چگونه قدم برمی‌دارند، بلکه این است که ببینیم به کجا قدم برمی‌دارند. مهم این نیست که یک نفره قدم می‌زند یا دو نفره، مهم این است که ببینیم مسیر قدم زدن آنها به کدام سمت است و نتیجه قدم زدن آنها چیست و به کدام مقصد می‌رسند؟

رئیس جمهوری تأکید کرد: در نقد کردن مهم این نیست که رنگ کفش و لباس کسی را نقد کنیم و این شما بزرگان و فرهیختگان اهل کتاب هستید که باید کتاب و مقاله بنویسید و نقد را تجلیل کنید و راه نقد را به ما بیاموزید.

دکتر روحانی افزود: راه را باز کنیم و سوء ظن‌ها را کنار بگذاریم و هر کسی را به یک بهانه کنار نگذاریم. اندیشمندان، صاحب‌نظران، حوزویان و دانشگاهیان، جواهرات و معادن ما هستند و نمی‌شود به کوچکترین

بهاهانه یک معدن طلا را بست؟ یک تکه درآوردیم کمی عیارش کم بوده و می‌گویند دریش را ببندیم. یک‌بار اشکال داشته. اشکال را با زبان نرم بگوییم. چرا سرمایه‌ها را به خاطر نقص کوچک تعطیل می‌کنیم؟ چه خاصیتی دارد؟ نمی‌گوییم ممیزی باشد یا نباشد. چیز دیگری می‌گوییم. می‌گوییم ۱۰۰ اصل نمی‌شود برای ممیزی ایجاد کرد. اخلاق اصل باشد مقدسات و ارزش‌ها و امنیت ملی باشد ۱۰۰۰ تا اصل نمی‌شود. خط قرمز که می‌گویند یا مثلث هست یا مربع. خیلی بشود ۶ ضلعی است ۱۰۰۰ ضلعی که نیست. کثیر الاضلاع داشتیم نه این قدر.

رئیس جمهور گفت: باید نظارت کتاب را قدم به قدم به صاحبان امر و ابگذاریم. ناشران نویسندگان و اساتید برجسته نظارت کنند و اگر کتابی چاپ شد و خوانند برای چاپ دوم باید از ۷ خوان عبور کند؟ گذشته آن دنیا! امروز هزاران رسانه و هر روز رسانه جدید متولد می‌شود. این قدر مته به خشخاش نگذاریم. تحریک نکنیم. توضیح بدهیم. شما بزرگان بگویید چگونه نظارت شود بر امور فرهنگی. شما بگویید گفته‌های شما تبدیل به آیین‌نامه. شما بگویید تا گفته شما به قانون تبدیل شود. قانونی که ریشه‌اش نظرات صاحب‌نظران باشد محکم‌تر و قوی‌تر خواهد بود. هر قانونی که صاحب‌نظر ننوشته همراه نیاز به اصلاح دارد.

دکتر روحانی در پایان تأکید کرد: همه بیاییم جامعه را به خواندن و نوشتن کتاب‌های لازم تشویق کنیم. کتاب‌هایی که گره را باز کند. «من نویسنده»، قاضی خودم شوم که کتاب من چه مشکلی از کشور را حل کرده و می‌کند؟ تعالی علم، زدودن ابهام، تاریکی، خودمان فکر کنیم کدام کتاب نوشتنش لازم است. چه طور سهل‌تر به دست همه برسد. مشکل چیست؟ ناشر است؟ ویراستار است و .. کتاب زنجیره است و در رأس آن نویسنده و مترجم هستند و تا زمانی که به دست مصرف‌کننده برسد، در زنجیره تأمین چه مشکلاتی دارد که باید حل شود. در ذهن جوانان ما، در کتاب‌هایمان راجع به انقلاب اسلامی ایران صدها ابهام وجود دارد و آنها را توضیح داده و معنا کنیم، اینکه برای چه انقلاب کردیم و حتی شعارهای اصلی انقلاب چیست؟

من نه سیاست‌مدارم! نه تحلیل‌گر سیاسی و نه قصد دارم به ریشه‌یابی مسائل پشت پرده اتفاقات اخیر فرانسه بپردازم؛ اما مطلب غیرقابل انکار این است که از جریان ترورهای پاریس گرفته تا تیراژ ۷ میلیون نسخه‌ای نشریه‌ای که کاریکاتور اهانت به مقدسات را منتشر کرده است همه از یک جا سرچشمه می‌گیرند و آن سازمان‌های جاسوسی غربی و صهیونیستی است. البته این بحث و ابعاد آن بماند برای اهل سیاست!! هدف من از نگارش این چند خط آسیب‌شناسی موضوعی است که مستقیماً خودمان در آن دخیل هستیم و همه تقصیرها متوجه خودمان است و چندان ربطی به دست‌های پشت‌پرده!! ندارد و آن هم کوتاهی ما در قبال مقدسات است.

برای روشن شدن موضوع در ادامه به چند مورد اشاره‌ای کوتاه خواهم داشت و انشاءالله در فرصتی مناسب‌تر به تفصیل ابعاد آن را بازگو خواهم کرد.

الف: چند سال قبل کاریکاتورهایی با موضوع اهانت به ساحت مقدس رسول اعظم (صلی‌الله علیه و آله) در نشریات و سایت‌های غربی منتشر شد و مدتی پیام‌های محکومیت و تظاهرات و فریادهای انزجار بلند شد (البته حق بود و لازم) ولی بعد از چندی همه چیز فروکش کرد، و باز همه عشقمان به رسول‌الله (صلی‌الله علیه و آله) به ولادت و وفات شهادت‌گونه ایشان منتهی شد. روز بعثت هم چند مجلس جشنی برگزار کردیم، رادیو تلویزیون‌مان موسیقی و ترانه‌های شاد!!! پخش، و به ساحت حضرتش تقدیم نمود و چند فیلم سینمایی تکراری و گاهی جدید! نشان داده شد و عده‌ای هم شیرینی پخش کردند و....

ب: چند سال قبل یک به اصطلاح کشیش ضمن توهین به قرآن مجید نقشه سوزاندن آن را کشید و

تولید نرم افزار جریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلامی

نرم افزار «جریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلامی»، تولید مشترک مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی و دبیرخانه کنگره جهانی جریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلامی، منتشر شد.

بر اساس این گزارش، در دنیایی که با وجود نورافشانی آفتاب عالم تاب توحید و هدایت، شاهد حضور نحس جهالت و تکفیر هستیم، چاره ای برای هر انسان آزاده و دینمدار نیست، جز آنکه به اندازه توان و تکلیف خویش برای زدودن این لکه ننگ و سیاه روزگار، تلاش ها کند؛ از این رو، عرضه کتب، مقالات و هر نوع نوشته ای که به آگاهی مخاطبان بیفزاید و یا در مسیر تحقیق پژوهشگران مفید واقع گردد، ضروری بوده، خود گامی در جهت نابودی هرچه سریع تر کفر و تکفیر است.

نرم افزار «جریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلامی»، مشتمل بر متن کامل مجموعه مقالات کنگره، به زبان فارسی و عربی در موضوع جریان های تکفیری و ... است که برخی از آثار ارائه شده در این همایش علمی عبارت اند از: تخریب زیارتگاه های اسلامی در کشورهای عربی، فتاوی التیارات التکفیریه فی جواز قتل المسلمین، کتاب شناسی تکفیر، ایمان و کفر، تکفیر از دیدگاه علمای اسلام، فتنه التکفیر وجنورها و آثارها فی المجتمع، الوهابیه المتطرفه: موسوعه نقدیه، مجموعه مقالات (۸ جلد، به زبان: عربی و فارسی)، هدم المزارات الإسلامیه فی البلدان العربیه، فتاویای جریان های تکفیری در جواز قتل مسلمانان، بیلوگرافیا التکفیر، چکیده مقالات (به زبان های: فارسی، عربی، اردو و انگلیسی) وجریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلامی است.

گفتنی است، علاقه مندان برای کسب اطلاعات بیشتر و تهیه نرم افزار «جریان های افراطی و تکفیری از دیدگاه علمای اسلامی» می توانند به نشانی اینترنتی <http://noorsoft.org> مراجعه کنند.

آیا ما عاشق محمد (ص) هستیم؟!

سید محمود خسروشاهی - مدیر اجرایی مرکز بررسی های اسلامی قم

همه جا از مسابقه و شعر و ابراز عشق و وفا به حضرتش پر شده است اما چه فایده...؟

هن نکته مشترک این ماجراها و موارد مشابه این است که همه ما منتظر هستیم تا اهانت و جسارتی صورت بگیرد و بعد برای انجام یک کار فرهنگی و مذهبی به تکیاو می‌افتیم. ناگهان صدا و سیما و سایت‌ها و سازمان‌های فرهنگی مسئول و عده‌ای از کاربران فضای مجازی یادشان می‌افتد که نسبت به مقدسات و وظیفه‌ای دارند. مدتی همایش و تبلیغ و برنامه و عکس و شعر و آهنگ!! و مطلب و مصاحبه کارشناسان!! همه جا را پر می‌کند و همه برهم سبقت می‌گیرند و بعد از مدتی باز دوباره همان سکوت و غفلت از وظیفه‌ای که نسبت به مقدسات دینی‌مان داریم

و: در قضیه اخیر و با توجه به گسترده‌تر شدن شبکه‌های مجازی و موج استفاده از آنها بسیاری سعی کرده‌اند تا به هر طریق ارادت خود را به حضرت رسول اکرم (صلی‌الله علیه و آله) نشان دهند که جای تقدیر دارد اما قطعاً کافی نیست. به عنوان مثال یکی از شعارهایی که چند روز است مرتب از رسانه‌های مختلف و در شبکه‌های اجتماعی در قالب عکس و دل‌نوشته و... پخش می‌شود شعار: من عاشقِ محمد هستم، می‌باشد. اما سوال اینجاست: آیا ما واقعاً عاشق محمد (صلی‌الله علیه و آله) هستیم؟ عاشق بودن یعنی چه و چه مسئولیت‌هایی بر عهده ما می‌گذارد؟

عاشق محمد (صلی‌الله علیه و آله) یعنی پیرو و مطیع دین و دستورات ایشان بودن. یعنی عاشق و پیرو دو یادگار حضرت محمد (قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت) بودن. یعنی در مسیر حق و حقیقت زندگی کردن و به واجبات و محرمات عمل کردن...

عاشقی این نیست که یک عکس بگیریم و یک

هیاهو به راه انداخت و باز هم پیام‌های محکومیت صادر و تظاهرات‌های پرشوری به راه افتاد. همه ما عاشق قرآن شدیم و عکس و شعر و دل‌نوشته‌ها منتشر شد و جایزه‌های نفیس به صاحبان آثار هنری داده شد و قرار گذاشتیم که به قرآن اهمیت بدهیم و علاوه بر قرائت آن بفهمیم که چه می‌گوید و از ما چه می‌خواهد، و قرار شد قرآن فقط برای سر سفره عقد و مجالس ترحیم نباشد و بسیاری قرارهای دیگر... اما بعد از مدتی همه چیز کمرنگ شد و اغلب به زندگی ماشینی دنیای جدید سرگرم شدیم! البته برنامه‌های خوبی در ماه مبارک رمضان در صدا و سیما و مساجد و امام‌زاده‌ها برگزار می‌شود اما متأسفانه در ۱۱ ماه دیگر سال چندان خبری نیست و انگار قرآن فقط برای ماه رمضان است و بقیه سال شاید استفاده بسیاری از ما از قرآن تنها برای قسم‌های دروغ و راستمان باشد و....

ج: چند سال قبل یک خواننده با ترانه‌ای شرم آور به ساحت حضرت هادی (علیه السلام) جسارت نمود و موج محکومیت و بیانیه و تظاهرات و انزجار نسبت به این عمل زشت سراسر ایران اسلامی را دربرگرفت. انگار که تازه یادمان افتاده بود نسبت به امام هادی (علیه السلام) هم وظیفه‌ای داریم. حقیر گمان می‌بردم که دیگر قرار است تمام ارکان‌های رسمی و موسسات اسلامی و حوزه‌های علمیه درس عبرتی بگیرند و از این پس منتظر نباشند تا به مقدسات اهانت شود و بعد - آنهم بعد از ۳۶ سال از پیروزی انقلاب اسلامی - یادشان بیفتد که برای معرفی اهل بیت و چهارده معصوم (علیهم السلام) وظایفی دارند، اما ظاهراً «خود غلط بود آنچه می‌پنداشتیم» و باز گرد فراموشی پاشیده شد و کوتاهی‌ها ادامه یافت...

د: حالا هم که دوباره گستاخانه به ساحت حضرت رسول‌الله (صلی‌الله علیه و آله) اهانتی صورت گرفته باز

لزوم حفظ موجودیت حوزه در مواجهه با خطر تغییر بافت فرهنگی حوزوی قم!

دوباره به خانه برگردند، برایشان وجود ندارد و یا بسیار سخت است و ترجیح می‌دهند در خانه بمانند و فردا صبح به درس بازگردند و این ماجرا خود طلمه ای به درس و بحث ها در حوزه زده است. به هر حال؛ اگر این مجتمع عظیم تجاری در خیابان شهدا «صفائیه» دایر شود، عملاً بافت غالب این خیابان از حالت فرهنگی- حوزوی خارج می‌شود.

جای تعجب است، چرا مسئولان امر، شرکتهای سرمایه گذار تجاری را به بلوار پیامبر اعظم(ص) یا همان طرح حرم تا حرم(حد فاصل حرم تا جمکران) که دارای بیابان‌های وسیع و زمین‌های خالی هست، هدایت نمی‌کنند و حال آن که آن بلوار از اول هم تجاری تعریف شده بود.

به نظر می‌آید که شورای محترم عالی حوزه باید برای صیانت از حوزه علمیه قم و حریم مراجع معظم تقلید تدبیری اتخاذ نماید تا طرح ها و مصوباتی که از سوی شهرداری و یا شورای شهر و یا کمیسیون ماده صد و یا حتی استانداری در تضاد با موجودیت حوزه وضع می‌شود، آنها را «باطل» کرده و همگی را ملزم به رعایت بافت دینی، فرهنگی و حوزوی این شهر بنمایند و الاً حوزه چند پاره شده و انسجام خود را از دست خواهد داد و موجودیت کلی آن نیز به خطر خواهد افتاد.

ضمناً در خصوص مساحت سی هزار متر مربعی که هم اکنون تخریب شده و مقرر است که تبدیل په خیابان و مجتمع عظیم تجاری شود، پیشنهاد می‌شود: اولاً رضایت شرعی همه مالکان و ساکنان اولیه آن حاصل شود و پس از آن علاوه بر احداث خیابان حد فاصل پل نیروگاه تا صفائیه، باقی زمین های مجاور در خیابان، به مراکز و پژوهشکده‌های علمی و فرهنگی، مدارس علمیه، زائر سرا و فضای سبز تبدیل شود که هم نیاز ضروری قم است و به واسطه نزدیکی به حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه(س) مورد اقبال زائران دیگر شهرها و کشورها نیز خواهد شد و گسترش توریسم مذهبی را نیز در پی خواهد داشت.

«و ان الله بما تعملون خبیر»

خادم القرآن – مرتضی نجفی قدسی

مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی(رض)

استفاده بیش از یک میلیون نفر از کتابخانه‌های وابسته آستان قدس رضوی

قدس آنلاین:از ابتدای سال جاری تاکنون، افزون بر یک میلیون و ۸۰ هزار نفر از خدمات هفده کتابخانه وابسته آستان قدس رضوی در سطح شهر مشهد استفاده نمودند.

معاون امور کتابخانه‌های وابسته به این سازمان با اعلام این خبر گفت: «کتابخانه‌های وابسته به آستان قدس رضوی در سطح شهر مشهد، به ۱۰ هزار و ۶۳۴ متر مربع زیربنا، در سال ۱۳۹۳، در مجموع بیش از ۱ میلیون و ۸۲ هزار نفر مراجعه‌کننده داشته است که از این تعداد، حدود ۵۴۶ هزار نفر از مراجعه‌کنندگان، آقا و بیش از ۵۲۶ هزار و ۵۰۰ نفر خانم بوده‌اند.»

مهدی قیصری نیک با اشاره به تعداد منابع این کتابخانه‌ها اضافه کرد: «تعداد منابع در این کتابخانه‌ها، ۵۸۹ هزار و ۶۹۰ منبع است که از این تعداد، بیش از ۵۵۰ هزار و ۴۰۰ جلد، منابع چاپی، و تعداد حدود ۳۹ هزار و ۲۸۰ حلقه، منابع دیداری- شنیداری هستند.» وی هم‌چنین تعداد اعضاء این کتابخانه‌ها را نزدیک به ۱۸۰ هزار نفر عنوان کرد و افزود: «از ابتدای سال جاری، این کتابخانه‌ها بیش از هفت هزار نفر عضو جدید داشته است که در این بین، خانم‌ها سهم بیشتری را به خود اختصاص داده‌اند و در حال حاضر از میان تعداد اعضای این کتابخانه‌ها، بیش از ۱۰۲ هزار و ۴۰۰ نفر خانم و افزون بر ۷۷ هزار و ۵۰۰ نفر را آقایان تشکیل می‌دهند.»

وی با بیان اینکه در میان هفده کتابخانه وابسته آستان قدس رضوی در سطح شهر مشهد، یکی از قدیمی‌ترین کتابخانه‌ها، کتابخانه مسجدالرضا(ع) دراحمدآباد مشهد است که در سال ۱۳۶۱ بنا گردیده واز ابتدای سال جاری تاکنون بیشترین تعداد مراجعه‌کننده را با بیش از ۲۰۲ هزار نفر داشته است اظهار داشت: بیشترین تعداد منابع اعم از منابع چاپی و دیداری- شنیداری، با بیش از ۱۰۴ هزار و ۶۰۰ منبع، متعلق به کتابخانه آیت‌الله حاج شیخ مجتبی قزوینی(ره) واقع در کوی طلاب مشهد است.

گفتنی است که سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی با دارا بودن ۵۲ کتابخانه تخصصی و عمومی در سراسر کشور و یک کتابخانه در کشور هندوستان، یکی از قطب‌های علمی و فرهنگی منطقه و جهان اسلام به شمار می‌آید.

راه‌اندازی کتابخانه انجمن روانشناسی اسلامی

دبیر انجمن روانشناسی اسلامی از راه‌اندازی کتابخانه انجمن روانشناسی اسلامی خبر داد.

حمید مهدی‌زاده با اشاره به فعالیت‌های انجمن روانشناسی اسلامی اظهار کرد: این انجمن در زمینه به روزرسانی اطلاعات اعضا نسبت به مباحث علمی که در جامعه وجود دارد، فعالیت دارد و از آموزه‌های اسلامی در قالب مباحث روانشناختی استفاده می‌کند.

وی خاطرنشان کرد: محصولات با کیفیت و مناسب در بخش‌های مختلف مثبت‌درمانی، روانشناسی مثبت، موضوعات مختلف روانشناسی دینی و سنجش دینداری و موضوعات مختلف در این انجمن ارائه شده است.

دبیر انجمن روانشناسی اسلامی یادآور شد: قراردادهای همکاری با سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کل کشور، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و بسیاری از دانشگاه‌ها منعقد شده است.

وی با اشاره به راه‌اندازی کتابخانه انجمن روانشناسی اسلامی گفت: ۳ هزار جلد کتاب در این کتابخانه وجود دارد که عموم دانشجویان و پژوهشگران از آن استفاده می‌کنند.

تازه‌ترین کتب درباره حضرت معصومه (سلام‌الله علیها)

نسخه، ۶۰۰۰۰ ریال.

• عنایات معصومیه (از زبان خادمین آستانه مقدسه حضرت معصومه علیهاالسلام)

محمدعلی زینی‌وند، زائر آستانه مقدسه، چاپ ۳ سال ۱۳۹۳، ۱۰۰۰ نسخه، ۵۰۰۰۰ ریال.

• کریمه‌ی اهل بیت (ع): نگاهی کوتاه به زندگانی حضرت فاطمه معصومه (س)

سید علی‌اکبر هاشمی، مهزاد، چاپ ۲ سال ۱۳۹۳، ۱۰۰۰ نسخه، ۵۰۰۰۰ ریال.

• حضرت فاطمه معصومه (س)

تدوین: واحد پژوهش انتشارات مسجد مقدس جمکران؛ تصویرگر: ملیحه احمدی، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰۰ ریال.

• فاطمه و فاطمه: شباهت‌های حضرت معصومه (س) با حضرت زهرا (س)

شاعر: سید محمد مهاجرانی، زائر آستان مقدس، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۵۰۰۰ نسخه، ۲۵۰۰۰ ریال.

• کریمه‌الکرام: نگاهی گذرا به جایگاه فاطمه معصومه (ع)

زهرة بروجرودی، شرب طهور، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۱۰۰۰ نسخه، ۵۰۰۰۰ ریال.

• دخترم معصومه (س): نگاهی به زندگی و سیره حضرت معصومه (س)

فرزانه نیکوبرش‌راد؛ زیرنظر: نرگس معدنی‌پور؛ ویراستار: حمیده طاهری، موسسه نشر شهر، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۰۰۰۰ ریال.

حجت‌الاسلام والمسلمین بنایی:

ساخت کتابخانه‌های عمومی از اولویت‌های استان قم

است، اظهار کرد: هر چند که امروز فضای مجازی و اینترنت رقیب کتاب شده است اما هیچ چیزی نمی‌تواند جای کتاب و کتابخانه را بگیرد.

وی با اشاره به اهمیت مساله کتاب و کتابخوانی در جامعه، بر ضرورت ساخت و توسعه کتابخانه‌های عمومی برای استفاده همه افراد خانواده‌ها تاکید کرد و گفت: مردم قم از نمایشگاه‌های گوناگون کتاب که در استان برگزار می‌شود استقبال خوبی می‌کنند.

در پایان این مراسم، با حضور جمعی از مسؤولان و نیکوکاران استان قم، کلنگ ساخت اولین کتابخانه عمومی خیرساز استان قم با نام «کتابخانه عمومی رجبیان» در بلوار جمهوری اسلامی، خیابان کرامت قم به زمین زده شد. این کتابخانه در زمینی به مساحت ۴۶۰ مترمربع در سه طبقه با زیربنای ۸۳۰ مترمربع ساخته می‌شود که دارای مخزن امانی کتاب و سالن‌های مطالعه مجزا برای بانوان و آقایان می‌باشد.

معاون نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور:

کتابخانه‌های عمومی به سمت وقف و مشارکت نیکوکاران سوق پیدا کنند

وی ضمن تقدیر از مشارکت نیکوکاران در امر ساخت و تجهیز کتابخانه‌های کشور، با اشاره به ساخت نخستین کتابخانه خیرساز استان قم گفت: از افراد خیر برای تقبل ساخت این کتابخانه تقدیر می‌کنیم.

در پایان این مراسم، با حضور جمعی از مسؤولان و نیکوکاران استان قم، کلنگ ساخت اولین کتابخانه عمومی خیرساز استان قم با نام «کتابخانه عمومی رجبیان» در بلوار جمهوری خیابان کرامت قم به زمین زده شد؛ این کتابخانه در زمینی به مساحت ۴۶۰ مترمربع در سه طبقه با زیربنای ۸۳۰ مترمربع ساخته می‌شود که دارای مخزن امانی کتاب و سالن‌های مطالعه مجزا برای بانوان و آقایان می‌باشد.

هزینه ساخت آن ۱۲ میلیارد ریال تخمین زده شده است که توسط فرزندان خانواده مرحوم (حسین رجبیان) در مدت ۱۸ ماه ساخته می‌شود و زمین آن توسط شرکت تعاونی ایران ترمه اهدا شده است.



• امام کاظم (ع): پدر حضرت فاطمه معصومه (س)

سید محمد مهاجرانی، زائر آستان مقدس، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰۰ ریال.

• حضرت معصومه (س)

سیدمحمد مهاجرانی، زائر، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰۰ ریال.

• در عصمت «نگاهی بر زندگانی حضرت فاطمه معصومه (ع)»

علی‌اشرف عبدی، زائر آستان مقدس، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۱۰۰۰ نسخه، ۶۰۰۰۰ ریال.

• بانوی ملکوت (نگاهی به حیات معنوی کریمه آل محمد، حضرت فاطمه معصومه (ع))

علی کریمی جهرمی، موسسه بوستان کتاب، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۱۰۰۰ نسخه، ۸۰۰۰۰ ریال.

• بوستان معصومه (س): سیری در کرامات حضرت فاطمه معصومه (س)

مرتضی عبدالوهابی، زائر، چاپ ۴ سال ۱۳۹۳، ۲۰۰۰

اینجا: بر پایه داده‌های بانک اطلاعات کتاب‌های چاپی خانه کتاب ایران، از آغاز سال ۱۳۹۳ تاکنون، ۲۰ عنوان کتاب برای تمامی مخاطبان (بزرگسال و خردسال) به چاپ رسیده است که در عنوان آنها نام حضرت فاطمه معصومه (س) به چشم می‌خورد. فهرست تازه‌ترین کتاب‌های امسال درباره ایشان را در ادامه می‌خوانید.

• حضرت معصومه (س) فاطمه دوم: پیشینه قم، حوزه علمیه، زندگی حضرت معصومه (س) جمکران و امام‌زادگان ...

محمد محمدی اشتهداردی، نشر اخلاق، چاپ ۴ سال ۱۳۹۳، ۱۰۰۰ نسخه، ۸۰۰۰۰ ریال.

• حضرت معصومه (ع) و شهر قم

سید محمد حکیمی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۵ سال ۱۳۹۳، ۱۰۰۰ نسخه، ۳۰۰۰۰ ریال.

• نجمه خاتون (س) مادر حضرت فاطمه معصومه (س)

سید محمد مهاجرانی، زائر آستان مقدس، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰۰ ریال.

• شاه چراغ: برادر حضرت فاطمه معصومه (س)

سید محمد مهاجرانی، زائر آستان مقدس، چاپ ۱ سال ۱۳۹۳، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰۰ ریال.

حجت‌الاسلام والمسلمین مهدوی راد:

متأسفیم که در عرصه فرهنگ

کمیت بر کیفیت پیشتازی می‌کند

آیین اختتامیه سی و دومین دوره جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران و بیست و دومین دوره جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران اکنون با حضور دکتر حسن روحانی، رئیس جمهوری، علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، سیدعباس صالحی، معاون امور فرهنگی وزیر ارشاد، مجید غلامی جلیسه، مدیرعامل موسسه خانه کتاب، غلامعلی حداد عادل، رئیس فرهنگستان زبان فارسی و جمعی از مدیران فرهنگی و اصحاب قلم در سالن اجلاس سران برگزار شد

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد علی مهدوی راد، دبیر علمی جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در ابتدای این مراسم طی سخنانی گفت: کتاب مهم ترین نماد فرزاندگی و دانش ورزی است. چگونگی میراث مکتوب نشان دهنده حد و حدود آگاهی و آگاهی گستری ملت‌ها و امت هاست.

وی ادامه داد: کتاب برآیند ذهن ورزی عالمان و همیشه نشان دهنده فرهنگ دوستی ملت‌ها بوده است. اسلام آیین بینش و دین فرزاندگی و آگاهی است. آیین نامه این مکتب، قرآن است. از آنجا که انقلاب اسلامی با آهنگ حق‌گرایی آغاز شد و با تکیه بر آموزه‌های دینی حرکت می‌کند قانداث فرهنگ گسترتری سرلوحه آن خواهد بود.

دبیر سی و دومین جایزه کتاب سال افزود: اکنون مراسم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران را در دو بخش داخلی و خارجی برگزار می‌کنیم. در این دوره در بخش داخلی، ۲۳ هزار ۷۰۱ عنوان کتاب چاپ نخست منتشر شده در سال ۱۳۹۲ بررسی شد.

حجت‌الاسلام مهدوی راد عنوان کرد: از این میان، ۲۳۸ عنوان کتاب در مرحله نهایی توسط چهار متخصص بررسی شدند. در نهایت، هشت عنوان کتاب برگزیده و ۲۵ عنوان شایسته تقدیر شناخته شدند.

وی با اشاره به بیست و دومین دوره جایزه جهانی کتاب سوال، اظهار کرد: این دوره از جایزه جهانی کتاب سال با دبیری محسن جوادی برگزار شده است. در این دوره هزار و ۷۰۰ عنوان کتاب بررسی شد و در نهایت ۱۸۰ عنوان به مرحله دوم داوری‌ها رسیدند. از آن میان، ۱۰ عنوان اثر برگزیده شناخته شدند.

دبیر جایزه کتاب سال توضیح داد: اندکی باید تأسف بخوریم، که سیطره کمیت بر کیفیت پیشتازی می‌کند. امیدوارم دولت میدان را برای پژوهش فراهم کند و آن را هدایت کند تا قبيله قلم در این عرصه گام بگذارند و به آرمان‌های بلند در عرصه کیفیت دست یابیم.

ادامه از صفحه اول

بنده هم به علت ارتباط فرهنگی با رهبری حرکت‌های اسلامی سایر بلاد، به این کنفرانس‌ها دعوت می‌شدم و رژیم هم در اوایل حساسیتی با این قبیل امور نداشت. ولی در یکی، دو مورد، برای دعوتی از عربستان سعودی و دعوتی از دبیرخانه کنفرانس صلح و اسلام در شورای سابق توسط مفتی مسلمانان در مسکو اشکال تراشی‌هایی به وجود می‌آمد. پس از اقدام اداره گذرنامه و پیگیری من معلوم شد که ممنوع‌الخروج شده‌ام. در هر دو مورد با وساطت مرحوم آیت‌الله شریعتمداری توسط تیمسار صمد صمدی‌نپور، رئیس کل شهربانی کشور - که همشهری ما بود - مشکل برطرف شد.

«رو انداختن» برای اینگونه وساطت‌ها، برای نیروهای منتقد دشوار نبود؟

این قبیل وساطت‌ها در دوران قبل، اقدام مرسوم‌ی از سوی مراجع قم، تهران و مشهد بود و مثلاً در مورد شهید بهشتی وساطت آیت‌الله سید احمد خوانساری و آیت‌الله سید محمد مهدی میلانی از مشهود، مشکل را برطرف کرد و ایشان برای اداره مرکز اسلامی هامبورگ، عازم آلمان شدند. اما حضور فعال در بیشتر این کنفرانس‌ها در اروپا، بلاد عربی - اسلامی، پس از پیروزی انقلاب اسلامی بود که به عنوان نماینده حوزه علمیه قم و مدیر تنها مجله عربی قم - الهادی - در آنها شرکت کردم یا به عنوان نماینده امام (ره) در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به آن دعوت می‌شدم. چند مورد هم به هنگام اقامت در ایتالیا - که پنج سال طول کشید - پیش آمد که بنده فعالان در آن همایش‌ها و کنفرانس‌ها به ویژه در ایتالیا، الجزایر، سوئیس، انگلیس، ترکیه و آلمان حضور داشتم. در برخی از این سمینارها که دانشجویی بود، در انگلستان و آلمان به دعوت انجمن‌های اسلامی شرکت کردم و سخنرانی داشتم که طبق اظهار دوستان اغلب با موفقیت همراه بود و تاثیر خاصی در بین جوانان داشت.

اساساً رویکرد رژیم پهلوی نسبت به فعالیت‌های دینی‌ای که در سطح بین‌المللی برگزار می‌شد اما تقابل مستقیم با وضعیت شاه نداشت چه بود؟

رژیم پهلوی در مورد فعالیت‌های اسلامی در سطح بین‌المللی چون به ظاهر تقابلی با آن نداشت، حساسیت خاصی نشان نمی‌داد و اگر هم داشت، آن را اظهار نمی‌کرد. ولی فعالیت‌ها را توسط ایادی و ماموران خود رصد می‌کرد. اگر تضاد حادی با رژیم نداشت، پس از مراجعت پیگیری نمی‌کرد ولی اسناد موجود در ساواک یا وزارت امور خارجه - که هم‌اکنون در دسترس است - نشان می‌دهد که به نحوی مراقب اوضاع بوده‌اند که البته این امر در رابطه با بخش آشکار جلسات کنفرانس‌ها بود. ولی از بخش پشت‌پرده آنها - که برقراری روابط حسنه با رهبران حرکت‌های اسلامی بلاد دیگر بود - اطلاعی نداشتند و هیچ‌نوع اشاره‌ای به کیفیت و محتوای آنها در اسناد دیده نمی‌شود چون عوامل آنها در آن جلسات خصوصی حضور نداشتند.

از سال ۳۲، با نشریاتی چون «مکتب اسلام»، چاپ قم، مکتب تشیع، معارف جعفری، راه حق، ندای حق، وظیفه، مجموعه حکمت، نور دانش، آیین اسلام، مسلمین، آستان قدس، نسل نو، نسل جوان، استوار، پیکار اندیشه، مهد آزادی و... همکاری داشتید. با توجه به محدودیت‌ها در فضای رسانه‌ای، چقدر فضا برای کار در این حوزه فراهم بود؟

به طور طبیعی همکاری با این مجله‌ها و هفته‌نامه‌ها با توجه به شرایط موجود و مراعات «خط‌قرمز»‌ها انجام می‌گرفت. البته فضا سازی رسانه‌ای در مطبوعات دینی هم محدود بود و همه چیز را به طور صریح و شفاف نمی‌شد مطرح کرد اما نسبت به چاپ مقالاتی مثلاً در دفاع از انقلاب الجزایر، قیام‌های مردم فلسطین، مبارزات

مسلمانان آفریقا و آسیا علیه استعمارگران و مزدوران حاکم بر آن بلاد، خیلی حساسیت نشان نمی‌دادند و به همین دلیل، من مقالات زیادی در هفته‌نامه «ندای حق» و «وظیفه» - هر دو چاپ تهران - و مجله «مجموعه حکمت» و «مکتب اسلام» درباره مسایل جهان اسلام به ویژه الجزایر، فلسطین و کشمیر با نام اصل یا نام مستعار نوشتم که پیگیری و تعقیب نشد. گرچه بعضی از آن مقالات بعدها مورد توجه ساواک قرار گرفت و در گزارش‌ها به آن مقالات برای درک طرز فکر نویسنده اشاره‌هایی شده است ولی در مجموع، مشکل خاصی با وجود محدودیت‌ها به علت مراعات شرایط و مقتضیات، برای من ایجاد نشد.

از حدود نیم‌قرن پیش، حرکت اصلاحی دینی در قالب تقریب مذاهب از سوی شما دنبال شد. مکاتبات با علامه شیخ محمد تقی قمی - موسس دارالتقریب قاهره - گواه این سابقه بلند است. در این راستا، با اغلب حرکت‌های اسلامی معاصر و رهبران آنها در سراسر جهان اسلام، ارتباط و پیوند نزدیکی داشتید. نسبت به علمای ایران، آیا دسته‌بندی خاصی از دید اندیشمندان مسلمان وجود داشت؟ (انقلابی و غیر انقلابی)

متأسفانه در آن دوران یعنی بیش از نیم‌قرن پیش، عملاً ارتباط مناسبی بین ایران و دیگر بلاد وجود نداشت و تعداد خاصی از علمای شاخص ما با بعضی از کشورهای عربی - اسلامی ارتباط داشتند که از آن جمله آیت‌الله حاج میرزا خلیل کمراهی، آیت‌الله سید محمود طالقانی، استاد سید صدرالدین بلاغی و چند نفر دیگر را می‌توان نام برد.

علمای حوزه علمیه قم، اصولاً رابطه قابل ذکری با دانشمندان جهان اسلام نداشتند. رواق جز چند نفر مانند امام موسی صدر، دیگران عملاً اهتمامی به خارج از کشور نمی‌ورزیدند و با علمای مصر - الازهر - هم روابط توسط آیت‌الله بروجردی، با اعزام مرحوم شیخ محمد تقی قمی و تاسیس دارالتقریب در قاهره آغاز شد و به وجود آمد که همین روابط - و بعد مکاتبات - باعث پیدایش اندیشه همکاری علمی بین علمای شیعه و الازهر در راستای ایجاد تقریب بین مذاهب و تدریس فقه مذاهب در مدارس دینی شد و چند کتاب مفید فقهی و تفسیری در مصر، به همت دارالتقریب به چاپ رسید که «المختصر النافع» در فقه و «مجمع البیان» در تفسیر، از جمله این منشورات بود که با مقدمه شیوخ معروف الازهر منتشر شد. این کتاب‌ها تاثیر گسترده‌ای در محافل مذهبی جهان عرب و اسلام داشت زیرا اغلب علمای بلاد اسلامی فارغ‌التحصیلان الازهری بودند و از اقدامات آن استقبال می‌کردند و احترام خاصی برای «الازهر» قایل بودند.

البته به تدریج روابط توسعه یافت و حوزه نجف اشرف با توجه به شرایط و موقعیت مکانی و سابقه علمی هزار ساله به میدان آمد و شخصیت‌هایی چون آیت‌الله شیخ محمدحسین کاشف‌الغطا، آیت‌الله شیخ عبدالکریم زنجانی، آیت‌الله سید هبه‌الدین شهرستانی با سفر به مصر، سوریه و بلاد دیگر عربی روابط را توسعه دادند و حتی علاوه بر علمای الازهر، با فرهیختگانی چون شهید سید قطب به تبادل آرا پرداخته و من در سفر اخیر به نجف اشرف در کتابخانه مرحوم کاشف‌الغطا، بعضی از کتاب‌های سید قطب را دیدم که سید با خط خود آنها را پشت‌نویسی کرده و به آیت‌الله کاشف‌الغطا اهدا کرده است.

البته در آن دوران دسته‌بندی مورد نظر نسبت به علما وجود نداشت زیرا اصولاً مساله انقلابی یا غیرانقلابی بودن در محافل علمایی داخل و خارج، به آن معنا که در سیاست بود، مطرح نبود.

در این میان حرکت علمای روشن‌اندیشی چون شهید

استاد خسرو شاهی در گفتگو با روزنامه «شرق»:

هدف ما تشکیل نظام اسلامی دموکراتیک بود



استاد سیدهادی خسروشاهی، آیت الله پسندیده، آیت الله ناصر مکارم شیرازی - تبعیدگاه انارک (۱۳۵۷)

آیت‌الله سید محمدباقر صدر یا علامه سید محمدحسین فضل‌الله یا علامه شیخ محمدرضا مظفر یا پشتیبانی مرجعیت - به ویژه آیت‌الله سید محسن حکیم - در نجف، باعث توسعه روابط و تبادل فرهنگی بین آنان و علمای بلاد اسلامی شد.

علاوه بر حوزه نجف اشرف تاسیس حزب الدعوه الاسلامیه - فراگیرترین حزب شیعی در عراق - توسط رجال و علمای نجف اشرف، تاثیر بسزایی در توسعه ارتباط انقلابی میان مبارزان و علمای ما و علمای دیگر داشت که بحث درباره آن به فرصت دیگری نیاز دارد. در ایران نیز به تدریج در حوزه علمیه قم، اقدامات مرحوم آیت‌الله بروجردی نقش ویژه‌ای در ایجاد روابط داشت. این روابط بعدها با سفر شیخ الازهر، دکتر محمد فحام به ایران و دیدار با مراجع قم و مشهد استمرار یافت.

مجموعه دیدگاه‌های اندیشمندان جهان اسلام یا مردم کشورهای دیگر نسبت به حکومت وقت ایران با توجه به نزدیکی شاه با سران اکثر کشورهای عربی و اسلامی چه بود؟

در بلاد سنی که اغلب یا همه علمای آنها وابسته به حکومت‌ها بودند، دیدگاه‌ها هماهنگ با سیاست روسای دولت‌ها بود. در بلادی که اکثریت با شیعیان بود، مانند عراق، لبنان و... شاه به عنوان «شاه شیعه» چهره خاصی داشت، به ویژه که در داخل ایران هم قبل از آغاز نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی (ره)، شاه اگر «ظل‌الله» نبود، طبق عرف مطرح در بین «عوام‌الناس» مطرود هم نبود و در مسایلی مانند مساله آذربایجان، پس از فرار پیشه‌ووری و سقوط «حکومت دموقراطها» وقتی شاه به تبریز آمد، واقعا مورد استقبال مردم و بعضی از علما قرار گرفت. با اینکه او در آن ماجرا نقشی نداشت، تصور غالب این بود که اگر شاه نبود، آذربایجان به دامن وطن باز نمی‌گشت. این در حالی است که این تصور با واقعیت‌ها فاصله داشت و ورود نیروهای ارتش به تبریز پس از آزادی آن توسط مردم انجام گرفت.

شما از سال ۱۳۳۲ با آیت‌الله کاشانی، آیت‌الله طالقانی و شهید نواب صفوی آشنا شدید. در آن مقطع به لزوم تغییر ماهوی در حکومت ایران رسیده بودید؟

بنده از همان آغاز زندگی اجتماعی - فرهنگی به ویژه پس از آشنایی با شخصیت‌هایی که شما نام بردید، به لزوم ایجاد یک نظام اسلامی اعتقاد داشتم و شاید تمام تلاش‌های بنده به ویژه در نشر کتاب و ترجمه، در همین راستا بود. حتی در سال ۱۳۳۴، یعنی پس از کودتای ۲۸ مرداد، رساله‌ای تحت عنوان «اسلام و دموکراسی» در تهران توسط موسسه انتشاراتی «گلستان» منتشر کردم که در آن به طور شفاف و صریح خواستار تشکیل یک نظام اسلامی دموکراتیک شده بودم که متن این رساله پس از پیروزی انقلاب تکثیر شد و برادرمان آقای محمد بسته‌نگار، داماد آیت‌الله طالقانی، آن را در کتاب پرچم و پرمحتوای «حقوق بشر در جهان امروز» نقل کرده است. البته برداشت‌های شهید نواب صفوی از نوع حکومت اسلامی که حتی «وزارت دربار» هم برای آن در نظر گرفته شده بود، با برداشت بنده فرق‌هایی داشت که در رساله «اسلام و دموکراسی» به چگونگی آن

اشاراتی شده است.

۱۰ سال بعد از آغاز فعالیت مبارزاتی شما، ماجرای فیضیه رخ می‌دهد. پیش از آن یعنی بعد از کودتای ۳۲ تا ۴۲ نیز دوران استحکام تدریجی دستگاه امنیتی پهلوی است. در این یک دهه چه فعالیت‌هایی داشتید؟

در دوره ۱۰ ساله پس از کودتا، ما همراه دیگر برادران و دوستان به فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی خود، در حد توان و امکانات ادامه دادیم و علاوه بر ترجمه و نشر کتاب‌های شخصیت‌هایی چون سید قطب، مولانا، ابوالاعلی مودودی و محمد قطب و دیگران که تاثیر بسزایی در روشنگری نسل جوان به ویژه دانشجویان داشت، در فعالیت‌های سیاسی روز، در نهضت مقاومت ملی و انجمن‌های اسلامی و نهضت آزادی، حضور و شرکت داشتم. البته بدون آنکه عضو آن گروه‌ها باشیم یا به اصطلاح، «روابط سازمانی و تشکیلاتی» داشته باشیم. طبعاً شرح کامل داستان این دوران، نیاز به فرصت دیگری دارد.

دستگیری و تبعید شما که آخرین آن به «انارک» یزد به مدت سه سال بود، چه محدودیت‌هایی برای شما ایجاد می‌کرد؟

در دوران زندانی شدن که مکرراً اما اغلب مدت‌زمان هایشان کوتاه بود، به طور طبیعی هیچ نوع فعالیت امکان‌پذیر نبود. اما در دوران تبعید، آن هم به «انارک» یزد که ده‌کوره دورافتاده‌ای در وسط «کویر» بود، فعالیت خاصی جز تالیف و ترجمه نداشتیم و یادم است که آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی از مراجع فعلی قم، مشغول تکمیل و تفسیر رساله‌های فقهی خود بود و بنده هم مشغول تکمیل ترجمه «امام علی، صدای عدالت انسانی» اثر نویسنده مرحوم «جورج جرداق» مسیحی بودم که در پنج جلد و بیش از ۱۵۰۰ صفحه، به تدریج انتشار یافت. البته دوران تبعید ما هم که محکومیت سه ساله بود، با آغاز حرکت‌های انقلابی مردم بود و توسط خود ما - تبعیدشدگان - لغو شد و پس از چند ماه که انارک بودیم، بدون مجوز قانونی، به «قم» برگشتیم که در گزارش‌های ساواک، چگونگی آن آمده است. البته تبعید که یکی از ابزارهای سرکوب رژیم بود، در عمل، نتیجه معکوس داشت و تبعیدشدگان که بالغ بر ۱۲۰ نفر بودند در مناطقی که حضور یافته بودند به نشر اندیشه‌های امام (ره) و انقلابیون و ضرورت تغییر و ساقط شدن رژیم پرداختند که تاثیر زیادی در پیروزی نهضت داشت.

استاد سیدهادی خسروشاهی، آیت الله پسندیده، آیت الله ناصر مکارم شیرازی - تبعیدگاه انارک (۱۳۵۷) خاطره کمتر گفته شده‌ای از زندان و تبعید و افرادی که با آنان هم‌بند یا هم‌تبعیدی بودید را بیان بفرمایید.

در تبعیدگاه «انارک» نخست همه در یک منزل! - که مدرسه مترو که سه، چهار اتاقه بود - اسکان یافته بودیم. بعد آیت‌الله مکارم شیرازی و حجت‌الاسلام سید احمد کلانتری (واعظ) و شیخ عباس ضیغمی (واعظ) با آمدن همسرانشان به منازل دیگر انتقال یافتند. بنده هم خواستم اتاقی پیدا کنم و بروم اما آیت‌الله پسندیده، برادر بزرگ و بزرگوار امام خمینی (ره) که ۹۰ ساله بود، مانع شدند و گفتند: اینجا اتاق اضافی هست و شما هم تنها هستید، همین‌جا بمانید و من هم اطاعت کردم و در آن منزل ماندم.

آیت‌الله پسندیده انسان وارسته و زاهدمنش، با اخلاقی نیکو، پذیرای میهمانان بودند که همه‌روزه از قم و دیگر شهرهای ایران، برای دیدار تبعیدی‌ها به انارک می‌آمدند. مرحوم شهید آیت‌الله صدوقی به علت نزدیکی انارک به یزد، هر هفته می‌آمدند و همیشه هم یک وایت مملو از نان، آب، میوه و خوراکی می‌آوردند. چون در انارک، به طور واقعی هیچ چیز مناسبی برای ادامه زندگی وجود نداشت و البته گروه تبعیدی‌ها، نیازی به همه آن

ادامه در صفحه بعد

متمایز انقلاب اسلامی ایران با دیگر انقلاب‌ها در جهان که غالباً با اختناق و آشفتگی همراه است، این است که انقلاب اسلامی بر خلاف سایر انقلاب‌ها «از همان روز اول همه گروه‌ها را فرصت داد، همه روزنامه‌ها را اجازه داد و همه اجتماعات را اجازه فعالیت داد».

بدیهی است احترام به اقلیت‌های مذهبی همگی از مظاهر وجودی «آزادی مطلق» است. اینگونه است که حضرت امام (ره) انقلاب اسلامی ایران را پر ثمر و کم ضایعه می‌داند و معتقد است «ثمرات انقلاب در مقابل ضایعات و مضراتش زیاد و چشمگیر می‌باشد».

در خاتمه همه احاد امت اسلامی به ویژه مسئولان و نخبگان حوزه و دانشگاه و افراد دغدغه‌مند نسبت به صیانت از ارزش‌های انقلاب باید بدانند، که از منظر حضرت امام (ره) «حفظ وحدت کلمه، ضامن تداوم پیروزی انقلاب است، وانحراف از این اصل حیاتی خیانتی نابخشودنی است، از این رو ایشان با استناد به آیه شریفه «واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا» و حدیث نبوی «یدالله مع الجماعة» معتقدند که مسلمانان باید ید واحد، دارای وحدت کلمه و مقصد و روح همیاری و تعاون باشند تا در سایه اخوت اسلامی و حفظ تفاهم و برادری اسلام را محافظت نمایند.

دکتر صباح زنگنه:

امام (ره) با قرائت اسلام میانه‌رو به صحنه مبارزه وارد شد

امت اسلامی به عنوان امت وسط به صحنه مبارزه و بازگشت اسلام به زندگی آمدند.

زنگنه اضافه کرد: در این قرائت پیوند بین دین و سیاست وجود دارد و اسلام به عنوان یک مجموعه کامل معرفی می‌شود که در آن فرهنگ، اقتصاد، سیاست و اخلاق حضور دارد و می‌توان بدون اعمال شیوه‌های خشونت‌بار، جامعه را به طریق صحیح به اسلام بازگرداند.

وی تأکید کرد: از طرفی اسلام در قرائت امام (ره) هم ضد استبداد و دیکتاتوری بود و هم ضد استعمار و وابستگی به اجانب. مجموعه این ویژگی‌ها می‌تواند معرف اسلام با قرائت امام خمینی (ره) و آنچه مدنظر جمهوری اسلامی است تلقی شود.

زنگنه درباره نسبت نامه رهبر معظم انقلاب به جوانان غربی با نگرش و رویکرد فرهنگی امام (ره) و انقلاب اسلامی گفت: این نامه در همان مسیر قرار دارد و براساس همان اندیشه و قرائت نگاشته شده است و معرف اسلام معتدل، میانه و امت وسط است که در برابر غبارها و سر و صدای جنگ‌ها و درگیری‌ها در جهان اسلام مغفول مانده بود.

وی تصریح کرد: دولت‌های سلطه‌جو و استعمارگر چون نمی‌خواهند وجدان و فطرت‌های پاک انسانی بیدار شود با راه انداختن جنگ‌ها و تبلیغات رسانه‌ای دروغین چهره تحریف شده‌ای از اسلام ارائه می‌دهند اما با نامه رهبر معظم انقلاب تمام این غشاه‌ها و حجاب‌ها کنار زده می‌شود و فطرت ناب و خالص جوانان مورد خطاب قرار می‌گیرد؛ جوانی که هنوز نگرش قدرت‌طلبانه به جهان پیدا نکرده است و فطرتش به منبع خالص و صادق انسانیت نزدیک‌تر است.

این کارشناس مسائل جهان اسلام اظهار کرد: رهبرانقلاب در این نامه جوانان رانسبت به آنچه که بر جهان از سوی قدرت‌طلبان و سلطه‌جویان انجام می‌شود آگاهی دادند و اسلام ناب و میانه‌رو را معرفی کردند و از جوانان دعوت کردند مستقیم به منابع اصلی اسلام مراجعه کنند و از آن طریق اطلاعات درست را از اسلام دریافت کنند؛ نه از چیزی که دولت‌ها و رسانه‌های غربی درباره اسلام می‌گویند و نه آن اسلام تحریف‌شده و مورد تعدی قرار گرفته توسط جریان‌های خشونت‌طلب، افراطی و تروریست.

«وحدت کلمه»؛ علت حدوث و بقای انقلاب اسلامی

حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری رئیس پژوهشگاه مطالعات تقریبی

«باید مسلمانان جهان با هم متحد شوند... هرگاه در طول تاریخ، مسلمانان با هم متحد بودند و یکپارچگی و وحدت کلمه داشتند و حول محور اسلام و قرآن عمل کردند، حیل‌های دشمنان تأثیری در کار آن‌ها نداشته است و تمام توطئه‌های استکبار را خنثی کرده اند».

هم چنین در فرازی دیگر فرمودند: «این مسئله‌ی اتحاد و وحدت کلمه‌ی در میان مسلمانان و امت اسلام با یک نگاه؛ و در میان ملت‌های مسلمان در هر کشوری، اتحاد میان مردم کشور و ابعاد گوناگون این ملتها، مهم است».

بی شک تأکید وافر حضرت امام (ره) بر ضرورت تقویت وحدت میان مذاهب اسلامی در پیام تاریخی ایشان در بیست و سوم بهمن سال ۵۷ یعنی یک روز بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و در اوج مسایل متعدد و پیچیده آن روزها، به خوبی بیانگر دیدگاه بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران بر پیوند ناگسستنی میان مبانی انقلاب اسلامی با مقوله وحدت کلمه در میان امت اسلامی است، امام در آن فراز تاریخی و حساس کشور فرمود: «ما با مسلمین اهل تسنن یکی هستیم؛ واحد هستیم که مسلمان و برادر هستیم. اگر کسی کلامی بگوید که باعث تفرقه بین ما مسلمانها بشود، بداند که یا جاهل هستند یا از کسانی هستند که می‌خواهند بین مسلمانان اختلاف بیندازند. قضیه شیعه و سنی اصلاً در کار نیست، ما همه با هم برادریم».

انقلاب اسلامی ایران به عنوان رویدادی بزرگ در اواخر قرن بیستم، جهان حیرت زده را به قرن بیست یکم وارد کرد، این قیام شگفت‌انگیز که با گسترش مشارکت سیاسی مردم و با وحدت کلمه در تعیین حق سرنوشت رقم خورد، به گونه ای بود که امام امت «وحدت اقشار و اجتماع آنان» را بهترین ثمره و برکت نهضت به شمار آورد.

لذا نقش وحدت و اتحاد ملت ایران در پیروزی انقلاب اسلامی امری انکار ناپذیر است، و اینچنین «وحدت کلمه ضامن تداوم انقلاب اسلامی» گردید، به نحوی که باید خروش امت اسلامی علیه دیکتاتورهای وابسته به قدرت‌های استکباری در حماسه بیداری اسلامی در سال‌های اخیر را قاطعانه منبعث از آن اتحاد و وحدت همه جانبه و فراگیر در پیروزی انقلاب اسلامی دانست. از این رو امام خمینی (ره) مهمترین دستاورد انقلاب اسلامی را «ایجاد پیوند و ارتباط هر چه بیشتر شیعه و سنی و تشکل آن به عنوان یک نیروی واحد و قدرتمند جهانی در برابر قدرتها» می‌داند و معتقد است انقلاب اسلامی ایران می‌تواند با صدور ارزش‌های خویش گامی عمده در بیدارسازی و آگاهی مسلمانان بردارد و بدین ترتیب به ارائه چهره واقعی از اسلام اهتمام نماید، همانگونه که مقام معظم رهبری نیز به روشنی نقش کلیدی وحدت کلمه را در تعالی سرنوشت امت اسلامی مورد تأکید قرار دادند و فرمودند:

ادامه از صفحه قبل

مواد نداشتند و ما مختصری را برمی‌داشتیم و بقیه را بین روستاییان که فاقد ابتدایی‌ترین لوازم زندگی بودند، تقسیم می‌کردیم؛ یعنی خود روستاییان می‌آمدند دم در همیشه باز مدرسه؛ و من میوه‌ها و لوازم دیگر را بین آنها توزیع می‌کردم و البته آیت‌الله صدوقی هم عمدتاً مواد را زیاد می‌آورد تا بین آنان تقسیم شود.

شهید آیت‌الله صدوقی یک یخچال و یک کولر هم آورده بودند که اگر آنها نبود، در حرارت ۵۰ درجه‌ای کویری، با ریزگردهای همیشگی نمی‌شد نفس کشید...

آیت‌الله پسندیده از لحاظ سیاسی به اصطلاح ما «مصدقی» بود و اغلب روزها خاطراتی از دوران پیشین برای حقیر نقل می‌کرد و به آقای دکتر مصدق که می‌رسید، قصه‌ها همواره با تعریف و تمجید همراه بود. عجب آنکه بنده در این زمینه در نقطه مقابل قرار داشتم و اعمال دکتر مصدق را عامل شکست نهضت ملی ایران می‌دانستم. چرا که آقای مصدق با حذف مرحوم آیت‌الله کاشانی و شهید نواب صفوی، که با فتوا و جهاد آنان روی کار آمده بود، باعث دوری اغلب جریان‌های مذهبی و اکثر علما از خود شد و در نهایت، کشور به سرنوشتی دچار شد که همگی شاهد آن بودیم. آیت‌الله کاشانی در روزنامه‌های وابسته به «جبهه ملی» عامل انگلیس! نام گرفت. شهید نواب صفوی به اتهام تخریب یک مشروب‌فروشی در شمال کشور، در دوران قبل از حکومت آقایان به زندان افکنده شد و ۲۳ ماه تمام در زندان وزیر کشور جناب آقای امیر علایی باقی ماند و روحانیت نیز مقابل این رفتار، نسبت به دولت بدبین یا بی‌اعتنا شدند و نتیجه نهایی، پیروزی کودتا بود.

شادروان خلیل ملکی که از هواداران سرسخت دکتر مصدق بود، در خاطرات خود می‌نویسد که من به دکتر گفتم این راه که شما در پیش گرفته‌اید، به جهنم‌ستان می‌رود، ولی ما همراه شما می‌مانیم. اما ماها، همراه نماندیم و عناد و خودمحوری و قانون‌شکنی و لجاجت‌های دولت مانند قانون‌شکنی و لجاجت‌های بعضی‌ها در دولت نهم و دهم باعث درد و رنج و تاملات جسمی و روحی مردم و دوری علما و مردم متمدن از دولت شد. بنده در آن روزها با احترام کامل در مقابل تعریف‌های آیت‌الله پسندیده، به شدت از جبهه ملی و دکتر مصدق انتقاد می‌کردم و ایشان با بردباری حرف‌های مرا گوش می‌کردند یا با تیسمی ملیح، پاسخ می‌دادند که البته پاسخ‌ها، نوعاً مورد قبول حقیر نبود. معذالک آیت‌الله پسندیده در تمام مدت اقامت در انارک - و بعدها در قم و تهران - همانند فرزندان با من برخورد کرد و هیچ واکنش منفی‌ای در قبال بینش سیاسی من از خود نشان نداد.

البته آیت‌الله پسندیده را پس از دو، سه ماه به علت بیماری شدید ناشی از آب و هوای انارک به «خمین» انتقال دادند و ما هم با آغاز بهار آزادی و استقلال، خود به قم منتقل شدیم و به فعالیت‌های همه‌جانبه خود ادامه دادیم و در آغاز پیروزی، بنده، کالتری شماره یک قم را که در چهارراه ارم قرار داشت، خلع سلاح و ماموران آن را مرخص کردم که داستانی طولانی دارد.

با تأمل در این بیانات تاریخی تنها یک روز پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ باید گفت، به راستی که ندای وحدت آفرین امام خمینی (ره) را می‌توان به عنوان مهمترین شاخصه وحدت عملی یک رهبر دینی در میان امت اسلامی برشمرد، زیرا در اوج قدرت و در حالی که فضای سیاسی جامعه می‌توانست دستخوش برخی شعارهای افراطی مذهبی گردد، لیکن دغدغه‌های وحدت بخش در ۲۳ بهمن ماه سال ۵۷ و در آغاز پیروزی انقلاب اسلامی، نشانه غیر تاکتیکی بودن مسئله وحدت در دیدگاه رهبر فقید نظام اسلامی است، لذا اجتناب امام (ره) از نگاه جزء نگر به سرنوشت امت اسلامی همگی مقوم راهبرد وحدت عملی امام (ره) در موضوع اتحاد و انسجام امت اسلامی است، از این رو پیروزی انقلاب اسلامی را باید مرهون نگاه کلیت نگر امام (ره) به اسلام دانست که در ادامه این نوع نگاه جامع در طول حیات پربرکت نظام اسلامی از سوی مقام معظم رهبری، خلف صالح بنیانگذار فقید انقلاب اسلامی جاری و ساری بوده است.

از منظر حضرت امام (ره) یکی از مهمترین اهداف انقلاب اسلامی آزادی خواهی است، که حفظ حقوق اقلیت‌های مذهبی و رفتار مبتنی بر کمال انصاف و مطابق قانون با آنان از جمله مصادیق آزادی از دیدگاه حضرت امام (ره) به شمار می‌آید، لذا مهمترین ویژگی

و از اسلام به عنوان ابزاری برای پیشبرد اهداف خودشان سوءاستفاده می‌کردند، گفت: بعد از حکومت عثمانی و ورود استعمار جدید، اغلب کشورهای اسلامی تحت سلطه استعمارگران در آمدند و به جز معدودی کشور اسلامی، شاهد مبارزه بر مبنای دفاع از اسلام ضد استعمار نبودیم.

وی یادآور شد: به تدریج اندیشه‌های ناسیونالیستی و سوسیالیستی بر بیشتر کشورهای اسلامی حاکم شد و مبارزات ضد استعماری بر مبنای این دو مدل و الگو پیگیری می‌شد و در این میان هر از چندی بحث اصلاح و احیاء اندیشه دینی و اسلامی توسط برخی بزرگان و اندیشمندان مطرح می‌شد.

این کارشناس مسائل سیاسی اظهار کرد: سیدجمال الدین اسدآبادی به یک نحو ضرورت احیاء اسلام را بیان می‌کرد. شیخ محمد عبده به پیروی از سید جمال الدین سعی کرد جامعه را به سمت اسلام اصیل و خالص دعوت کند. محمد اقبال لاهوری شاعر بزرگ و فیلسوف شبه قاره هند امت اسلامی را به احیاء اندیشه اسلامی دعوت می‌کرد. همچنین علمای بزرگی مانند کاشف الغطاء، آیت‌الله حکیم و امام خمینی (ره) نیز بحث ضرورت بازگشت اسلام به زندگی را مطرح کردند. شهید محمد باقر صدر نیز طراحی خاصی برای بازگشت اسلام به متن زندگی اجتماعی را ارائه کرد.

وی در تشریح جریان‌های مختلف معتقد به عقیده «بازگشت اسلام به زندگی» در این دوران در جوامع اسلامی گفت: جماعت و گروهی به دنبال کسب قدرت از طریق زور و اعمال خشونت بودند و به صورت مسلحانه اقدامات و مبارزات خود را دنبال می‌کردند و معتقد به اسلامی کردن جامعه از طریق اجبار بودند.

زنگنه افزود: دسته دیگر به بازگشت اسلام به جامعه از طریق شیوه‌های نرم و مسالمت‌آمیز و براساس تربیت و پرورش افراد معتقد بودند و این کار را طولانی مدت و زمان‌بر می‌دانستند. جریان دیگری هم در این میان به نوعی از اسلام معتقد بود که همگام و همراه با تجدد و اندیشه‌های مدرن بود و بیشتر به دنبال تفسیرهای علمی از اسلام بودند.

وی با متمایز کردن قرائت امام خمینی (ره) از اسلام با این جریان‌ها گفت: امام خمینی (ره) با قرائت معتدل و میانه‌رو از اسلام و برگرفته از تعبیر قرآن از

صبح زنگنه، کارشناس مسائل جهان اسلام، در گفت‌وگو با (ایکنا) درباره ویژگی‌های اسلام مولود انقلاب اسلامی و برگرفته از قرائت امام (ره) و تمایزات آن با اسلام مدل جریان‌های تکفیری و تبلیغی از سوی غرب گفت: برای پاسخ به این سؤال باید به بررسی ریشه‌های تحولات تاریخی جهان اسلام پرداخت. از اصول مهم همه ادیان الهی که در اسلام به کامل‌ترین وجه تجلی پیدا کرده است وحدانیت خدا، انتقال دستورات الهی از طریق وحی به انبیا، اعتقاد به معاد و برپایی قسط و عدل در دنیاست و نشر قسط و عدل در جهان از اهداف اساسی بعثت پیامبران و ادیان الهی بوده است.

وی افزود: حکومت اسلامی بعد از رحلت پیامبر (ص) که اولین جامعه بر مبنای احکام و اندیشه‌های اسلامی را شکل دادند و حکومتی براساس برقراری عدالت برپا کردند به خلفا رسید و با اختلاف اجتهادهای گوناگون اما در نهایت اسلام در این دوران بر محور قرآن و سنت پیامبر (ص) بود و مورد پذیرش همه قرار داشت.

زنگنه اظهار کرد: اما پس از آن، در دوران بنی امیه، بنی عباس و عثمانی شاهد بودیم که اسلام به عنوان ابزاری در دست حاکمان بود؛ حاکمانی که بعضاً از عمل به احکام اسلام فاصله داشتند و همه امکانات حکومت اسلامی را در اختیار خود و خاندان‌شان می‌گذاشتند.

این کارشناس مسائل جهان اسلام عنوان کرد: در این دوران از عدالت خبری نبود و نظام سیاسی از توجه به ظرفیت‌های جامعه اسلامی و رشد و ترقی آن غافل شده بود و کشتارها و جنگ‌ها تحت نام اسلام و با عناوین اسلامی در طول این دوران حکمفرما بود.

وی ادامه داد: گرچه در برخی از دوره‌ها رشد علم و اندیشه قابل مشاهده بود اما به اندازه‌ای که ظلم، ستم، تبعیض و ویژه‌خواری حاکم بود جایگاهی برای علم و علما وجود نداشت. به مرور در این دوران حضور اسلام در جامعه کم‌رنگ شد و خانقاه‌ها و چله‌نشینی‌ها رونق گرفت و در واقع بعد اجتماعی اسلام مغفول واقع شد.

زنگنه با بیان اینکه حاکمان در این دوران اسلام را بر وفق دیدگاه‌های خودشان تبیین و تفسیر می‌کردند

حجت الاسلام والمسلمین نواب:

در زمینه ادیان، گفت‌وگو محور
و در زمینه مذاهب، تقریب
محوریم

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) نشست نقد و بررسی کتاب «تعالیم کلیسای کاتولیک» ترجمه احمد رضا مفتاح، حسین سلیمانی و حسن قنبری بهمن‌ماه با حضور حضور

لئو بوکاردی سفیر واتیکان در ایران، حجت‌الاسلام ابوالحسن نواب رئیس دانشگاه ادیان و مذاهب و مترجمان کتاب در مرکز فرهنگی شهر کتاب برگزار شد.

حجت‌الاسلام ابوالحسن نواب، در بخشی از این مراسم با بیان این که دانشگاه ادیان مذاهب همواره در فعالیت‌هایش سه ویژگی گفت‌وگو محور، پژوهش محوری و تحصیلات تکمیلی را مورد توجه قرار داده گفت: این دانشگاه در زمینه ادیان گفت‌وگو محور و در زمینه مذاهب تقریب محور است.

وی ادامه داد: ما با ترجمه این کتاب می‌خواستیم فضای تحمل را بالا ببریم. خوشبختانه منشا تغییرات هم در شهر قم است. در قم انجمن ادیان و مذاهب تشکیل شده است و حرکت‌های اینچنینی مانند چاپ این کتاب تأثیرات خودش را می‌گذارد. ما صدها گفت‌وگو را درباره ادیان شروع کردیم و این گفت‌وگوها شکل گرفته است. همچنین با یک کلیسا در آلمان گفت‌وگو را شروع کردیم و اکنون برخی استادان و دانشجویان آلمانی به دانشگاه ما آمدند و ۱۵ روز در آنجا اقامت داشتند و با هم گفت‌وگو کردیم.

وی افزود: ما تلاش کردیم راه را برای این که دیگران را بفهمیم و دیگران هم ما را بفهمند باز کنیم. ما کتابی درباره اسماعیلیه نوشتیم و اسماعیلیان گفتند که این یکی از بهترین متون غیر اسماعیلی است که به بهترین وجه نوشته شده است چون سعی کردیم بی طرف باشیم در واقع همواره سعی کردیم در آثارمان شیوه علمی را در پیش بگیریم.

حجت الاسلام والمسلمین نواب با بیان این که انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب قم تا کنون ۲۵۰ اثر درباره ادیان مختلف ترجمه کرده است گفت: ما در این دانشگاه مرکز پژوهشی، معاون پژوهشی، معاون پژوهشکده و ... داریم. نخستین مجله انگلیسی زبان علمی پژوهشی توسط این دانشگاه منتشر شده است. بنابراین فعالیت‌های مختلف پژوهشی در این دانشگاه صورت گرفته است.

وی همچنین گفت: امیدوارم این تلاش‌ها گامی در مقابل نفرت آفرینی داعش باشد. ما در مقابل خشونت طالبانی، محبت آفرینی و در مقابل موج خشونت گرای، محبت گرایی می‌کنیم. متأسفانه امروزه پیامبران مورد آسیب قرار گرفته‌اند. خود غربی‌ها مطالب بسیاری بدتری از اهانت‌هایی که به پیامبر اکرم نسبت داده‌اند به حضرت عیسی روا داشته‌اند.

آقای نواب ادامه داد: مسیحیت از سال ۱۹۶۵ به این نتیجه رسید که باید رفتارش را تغییر دهد و پس از آن نیز به قولش عمل کرد و دیگر به مسلمانان آسیبی نزد و ما نیز روابط خوبی را با مسیحیت داریم. اکنون نزدیک به ۱۵۰ اثر درباره مسیحیت چاپ کردیم چون مسیحیان نزدیک‌ترین و با محبت‌ترین پیروان آیین به ما هستند.

وی تأکید کرد: ما گفت‌وگو نمی‌کنیم که صرفاً گفت‌وگو کرده باشیم بلکه گفت‌وگو می‌کنیم که در زندگی بشریت اصلاحی را به وجود بیاوریم.

حجت الاسلام والمسلمین رشاد:

این مغالطه که علم اسلامی و غیر اسلامی ندارد، مردود است

وجود می‌آید، گفت: این مولفه‌ها باید یک نظام و دستگاه سازگار را پدید بیاورند. در این صورت اگر علم متناسب با این مجموعه معرفت متفاوتی با دیگر معارف خواهد بود. به غیر از این مولفه‌های اساسی ما عناصری داریم که محصول چگونگی نسبت پنج مولفه با هم هستند.

برای مثال وجود شناختی یک علم حقیقی است و علمی مانند تاریخ اعتباری است. اینکه هندسه معرفتی یک علم چگونه باشد، معطوف به پیوند مولفه‌های پنجگانه است.

وی ادامه داد: از این رو نحوه نسبت و بررسی این مولفه‌های اصلی دینی، سکولار و یا الحادی بودن علم را مشخص می‌کند و این مغالطه مردود است که بگوییم علم، علم است و اسلامی و غیر اسلامی ندارد.

آقای رشاد گفت: اینکه شما هستی را ذی روح و یا بی‌جان، ذیل حاکمیت خدا، دارای وجه قدسی و یا نظام احسن بدانید، بر معرفتی که شما به دست خواهید آورد، تأثیر خواهد گذاشت. همچنین اعتقاد به تجربه گرایی و یا عدم اعتقاد به کفایت تجربه در معرفت شما موثر خواهد بود. ممکن است با پذیرش وجود علم اسلامی این سؤال به وجود بیاید که در این صورت ما معرفت ثابت و واقع‌گرایی نخواهیم داشت. جواب این سؤال آن است که اگر ما از مولفه‌های درست و واقع‌گرا استفاده کنیم، معرفت درستی نسبت به امور خواهیم داشت.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در پایان سخنانش خاطرنشان کرد: معرفت صائب برآیند فرایند صائب و مبانی صائب است؛ معرفت غلط فرآورده برآیند غلط و مبادی و مؤلفه‌های غلط است و معرفت هم صحیح و غلط و حق و باطل دارد.

طراحان آن دانست و ابراز کرد: مقام علم، مقام معرفت است. بنا بر این است که معرفت بدست بیاید. علم از مؤلفه‌های گوناگونی تشکیل می‌شود و دارای مبادی و مبانی است. هر علمی موضوعی دارد. علم دارای منطق و روش است؛ دارای غایت و کارکرد است.

وی با اشاره به اینکه هر علمی دارای قضا یا و مسائل است؛ این پنج عنصر را مؤلفه‌های علم می‌نامیم، عنوان کرد: لکن آنگاه که این مؤلفه‌ها که برای همه علم‌ها واجب هستند در یک دستگاه معرفتی صورت بندی بشوند، سامان، تناسب و نظم پیدا کنند، آن زمان است که علم متولد شده است. یعنی هر گاه مجموعه‌ای از این مؤلفه‌ها که با هم سازگار باشند و مجموعه‌ای از یک دستگاه معرفتی را پدید آورند، نام آن را علم می‌گذاریم.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ادامه داد: اصولاً هر علمی پنج مولفه دارد. این مولفه‌ها عبارتند از مبانی، موضوع، روش، غایت و کارکرد، مسائل و قضا. این پنج مولفه پس از صورت‌بندی در یک دستگاه معرفتی علم را تولید می‌کنند از این رو، علم انباشت‌قضا یا و مسائل نیست یا از طرفی صرفاً پیگیری یک غایت نمی‌باشد. از سوی دیگر نمی‌توان علم را تنها پیگیری یک روش دانست.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی ادامه داد: وقتی دستگاه معرفی پدید می‌آید ما حول یک محور، متناسب با یک مبانی و با کاربرد منطقی سازگار با این مبانی و موضوع و غایتی سازگار با این مجموعه، مسائل را طرح و حل می‌کنیم.

حجت الاسلام والمسلمین رشاد با بیان اینکه وقتی این مولفه‌ها یک ساختار را به وجود می‌آورند، یک علم به

حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر رشاد، عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، در همایش «جهان انسانی، حکمت اسلامی» که به همت کانون اندیشه جوان و مؤسسه اشراق برگزار شد در مورد «دین و حقیقت» به ارائه سخن پرداخت.

وی در ابتدای سخنانش با تأکید بر اینکه تفسیر واحد و روشنی از دین و حقیقت نتوانستیم داشته باشیم، گفت: تصور کردم شاید مراد این است که آیا دین در حقیقت بودن حقیقت تأثیر دارد یا دین چه کمکی می‌کند در کشف حقیقت. مراد من از رابطه دین و حقیقت این است که آیا دین می‌تواند در شکل‌گیری علم دینی تأثیر داشته باشد.

حجت الاسلام والمسلمین رشاد افزود: این تفسیر از این عنوان را تقریب کردم به مغالطه‌ای که در حوزه دغدغه تولید علم دینی مطرح می‌شود مبنی بر اینکه: علم که دینی و غیردینی ندارد! مگر فیزیک دینی و غیردینی داریم؟! فیزیک، فیزیک است. مگر فرمول‌ها و معادلاتی که در علوم مختلف مطرح می‌شود، دینی می‌شود؟!

وی در ادامه سخنانش تصریح کرد: مغالطه‌ای که در اینجا وجود دارد این است که ما علم دینی و غیردینی نداریم. این مغالطه یا از سر جهل و بی‌دقتی و یا برای فریب‌کاری مطرح می‌شود. در این راستا باید توجه کرد که مقام علم، مقام معرفت است و ما بسته به اینکه چه منطق و غایتی برای علم قائل باشیم، معرفت متفاوتی خواهیم داشت. وقتی تنها ما معرفت صادق خواهیم داشت که از منطق و غایت صادقی برخوردار باشیم.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی طرح این پرسش‌ها را ناشی از جهل و بی‌دقتی و یا جهل و فریبکاری

حجت الاسلام والمسلمین محمد حسن زمانی، در جمع طلاب و اساتید مدرسه علمیه ولی عصر(عج) اهواز(سفیران هدایت)، با تأکید بر این که دین مبین اسلام، دارای ویژگی ممتازی با عنوان «جهانی بودن» است، گفت: این ویژگی در حالی است که بنا به نص صریح قرآن، اسلام، مورد اقبال همه جامعه بشری قرار خواهد گرفت و ملت‌های جهان آن را خواهند پذیرفت. معاون بین الملل حوزه‌های علمیه، با اشاره به آیه ۵۵ سوره نور تصریح کرد: براساس این آیه و ده‌ها حدیث حاکمیت کسر زمین بر عهده مستضعفان قرار خواهد گرفت و خوفی که امروز مسلمانان جهان دارند، روزی جای خود را به امنیت جهانی مبنی بر حکومت مسلمانان داده و این مسأله قطعی است.

وی با بیان این که در طول تاریخ تشیع، اقداماتی مبنی بر ترویج مبانی اسلام صورت گرفته است، اما چرا این مهم همچنان حاصل نشده است؟، تصریح کرد: باید به کوتاهی و گناه خودمان که همچنان پس از گذشت ۳۶ سال از انقلاب، دین خود نسبت به ابلاغ معارف اسلام و مکتب اهل بیت(ع) برای جهانیان را ادا نکرده‌ایم، اعتراف کنیم.

معاون بین الملل حوزه‌های علمیه در ادامه افزود: تا قبل از انقلاب اسلامی، حکومت در اختیار ما نبود و نمی‌توانستیم کار کنیم، اما پس از این که حکومت در اختیار ما قرار گرفت چه اقدامی در راستای گسترش مبانی دینی در سطح بین الملل انجام داده ایم؟!.

حجت الاسلام والمسلمین زمانی، با بیان این که هر آنچه که قبل از انقلاب صورت گرفته، بسیار اندک بوده، بیان داشت: امروز عرصه آماده است، اما هیچ‌کسی پاسخ‌گوی نیازهای مردم جهان نیست.

وی، با بیان این که حضور روحانیت شیعه در کشورهای خارجی نزدیک به صفر است، اظهار داشت: با مقایسه تعداد مبلغان روحانی شیعه موجود در کشورها نسبت به ظرفیت‌های دست‌نخورده ملت‌ها و همچنین فعالیت گسترده و روزافزون رقبای دینی در عرصه بین الملل، به این مسأله پی می‌بریم که حضور روحانیت شیعه در کشورهای خارجی نزدیک به صفر است.

این کارشناس مسائل بین الملل با ابراز تأسف نسبت به کم‌کاری روحانیون در عرصه بین الملل، گفت: به

یقین کم‌کارترین مبلغین، طلاب و روحانیونی هستند که تنها اکتفا به منطقه خویش کرده و اقدامی برای گسترده تر کردن فعالیت‌های خویش در عرصه خارجی انجام نداده‌اند، این در حالی است که غنی‌ترین معارف مربوط به آیین و شریعت ما بوده و هیچ‌کاری انجام نمی‌دهیم. وی، با بیان این که پس از انقلاب اسلامی ایران، حوزه‌های علمیه جان تازه‌ای گرفتند، اذعان داشت: پس از انقلاب روحانیت اقدام به بازسازی خویش و جذب طلبه کرد و پس از آن به تأمین نیازهای فرهنگی ملت در داخل کشور پرداخت.

حجت الاسلام والمسلمین زمانی، با تأکید بر این که روحانیون دو مخاطب درون و بیرون مرزی دارند، افزود: بیشترین فعالیتی که روحانیت شیعه برای مخاطب انجام داده در راستای تأمین نیازهای فرهنگی داخل کشور بوده و نسبت به نیازهای خارجی غفلت کرده و این درحالی است که مخاطب درون مرزی یک صدم مخاطب بیرونی می‌باشد.

معاون بین الملل حوزه‌های علمیه با اشاره به چرایی عدم استقبال روحانیون برای حضور در کشورهای جهان، گفت: مهمترین علت کم‌رغبتی روحانیون مبلغ برای حضور در کشورهای جهان، تحلیل غلط از وضعیت جهانی نسبت به پذیرش اسلام، تشیع و روحانیت شیعه و همچنین وجود دو مانع بزرگ با نام «حکومت‌های استعمارگر و استعمار شده» و «علما و ارباب مذاهب و ادیان دیگر» بود.

وی با تأکید بر این که امروز بیش از ۹۰ درصد عرصه‌های علمی، فرهنگی و تبلیغی جهان، به روی عالمان شیعه باز است، بیان داشت: پس از ۳۰ سفری که به کشورهای جهان داشتیم، متوجه شدیم که بیش از ۹۰ درصد عرصه‌های علمی، فرهنگی و تبلیغی جهان خالی بوده در کمتر از ۱۰ درصد موارد دچار مشکل هستیم.

این مبلغ عرصه بین الملل، با اشاره به این که جهان تشنه شنیدن معارف حق است، به بیان واقعیات تبلیغی در عرصه بین الملل پرداخت و گفت: امروزه یکی از پایگاه‌های تولید نشر معارف مکتب اهل بیت(ع) در کشوری است که خاستگاه ماتریالیزم، مادی‌گرایی و کمونیسم بوده و این مسأله نشان‌دهنده ظرفیت بالای کشورهای جهان برای دریافت آموزه‌های اسلامی است. حجت الاسلام والمسلمین زمانی، در بخش دیگری

از سخنان خود، به بیان بایسته‌های بین‌المللی طلاب و روحانیون اشاره کرد و اظهار داشت: هرطلبه باید برای تبلیغ دین و معارف اسلامی در سطح جهان با نکاتی آشنا شود، چون این مسائل تأثیر مستقیمی بر عملکرد او خواهد گذاشت. معاون بین الملل حوزه‌های علمیه نخستین بایسته بین‌المللی طلاب را «جهاد علمی» عنوان کرد و گفت: مقصود از جهاد علمی داشتن معدل عالی نیست! بلکه به نشانه‌هایی همچون داشتن توانایی در تدریس هر پایه بعد از گذر به پایه بعدی و وقت‌گذاری زیاد در شبانه روز برای مطالعه علمی، نیاز دارد.

وی با بیان این که «جامعیت علمی» دومین بایسته بین‌المللی طلاب است، افزود: درس‌هایی که طلاب در مدارس علمیه می‌خوانند، به هیچ وجه کافی نبوده و برای موفقیت در عرصه تبلیغ بین‌الملل، باید در همه رشته‌های علوم اسلامی و انسانی، متخصص شد.

حجت الاسلام والمسلمین زمانی، با اشاره به این که برگزاری نشست‌های علمی در مدارس، به رشد جامعیت علمی طلاب کمک می‌کند، تصریح کرد: اساتید و مدیران مدارس باید برای موفقیت طلاب نشست‌های علمی برگزار کرده و با اجرای دوره‌های تفسیر قرآن، نهج البلاغه، صحیفه سجادیه، اقتصاد، فلسفه، عرفان، کلام، روانشناسی و جامعه‌شناسی اسلامی، به زمینه‌های پیشرفت طلاب کمک کنند.

معاون بین الملل حوزه‌های علمیه «آشنایی با ادیان و مذاهب» دیگر را سومین بایسته بین‌المللی طلاب معرفی کرد و افزود: آنچه که طلاب امروز از ادیان و مذاهب دیگر اطلاع دارند، بسیار سطحی و گذرا بوده و باید برای تبلیغ در عرصه بین الملل، ابتدا از خصوصیات و ویژگی‌های فرق و مذاهب جهان آشنا شد، سپس اقدام به تبلیغ در جهان کرد. وی در ادامه به چهارمین بایسته بین‌المللی طلاب اشاره کرد و گفت: «شد علمی قرآنی»، یکی از ضروریات فعالیت طلاب در عرصه تبلیغ داخلی و خارجی است و باید هر طلبه در تجوید، صوت و لحن، حفظ و تفسیر خبره باشد.

این مبلغ عرصه بین الملل، «آشنایی با زبانی‌های خارجی» را دیگر بایسته علمی طلاب در عرصه بین الملل دانسته و اظهار داشت: روحانیت شیعه به دلیل عدم آشنایی با زبان‌های خارجی، نمی‌تواند مبانی ناب اسلامی را در جهان نشر دهد؛ از این رو باید با برگزاری دوره‌های مکالمه زبان این‌خلاء برطرف گردد.

آیت الله اراکی:

حفظ وحدت یک تکلیف شرعی است

به گزارش خبرنگار تقریب، آیت الله محسن اراکی دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی طی سخنانی در همایش «پیامبر اعظم؛ محور امت واحده اسلامی» که با شعار لبیک یا رسول الله و با حضور علمای شیعه و اهل سنت استان خراسان جنوبی در شهر بیرجند برگزار شد، اظهار داشت: جامعه ای مورد رحمت الهی است که یکی باشد و در مقابل، عذاب الهی بر جامعه متفرق که جمعی از آن با جمع دیگری در ستیز و دشمنی است نازل می شود.

وی با اشاره به اینکه در قرآن کریم آمده است که وحدت جامعه اسلامی با دو پیوند ولایتی و پیوند منشأ انسجام تحقق می یابد، اظهار داشت: یکی ولایت طولی و دیگری ولایت عرضی است، که هر دو ولایت مبتنی بر امر خداوند است.

آیت الله اراکی اظهار داشت: اولین نگهدارنده جامعه الهی وجود مقدس ذات پروردگار است، خدای متعال ولی و نگهدارنده جامعه مؤمن است که ما این مسئله را در پیروزی انقلاب اسلامی به خوبی مشاهده کرده ایم. دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی ادامه داد: اگر از دایره اطاعت از فرمان خداوند خارج شویم نصرت الهی از ما گرفته می شود و این همان ولایت طولی بوده و خداوند یار و پشتیبان جامعه مومن است و این موضوع را در انقلاب اسلامی خود تجربه کرده ایم.

آیت الله اراکی بایان اینکه امروز تمام تحلیل گران سیاسی و نظامی اقرار دارند ایران قدرت نخست منطقه است، اضافه کرد: هر جامعه‌ای پشتیبانی ایران برخوردار باشد پیروزی می شود. وی تصریح کرد: امروز آمریکا اقرار می کند که در برابر ایران شکست خورده و اگر ولایت الهی نبود این همه دستاورد وجود نداشت. آقای اراکی گفت: ولایت طولی امر خدا را به مردم می آموزد و همچنین ولایت عرضی نیز امر خداوند را به مردم می رساند.

وی با بیان اینکه آنچه بر انقلاب اسلامی گذشت بر هر ملتی می گذشت از هم می پاشید، اظهار داشت: از روز اول پیروزی انقلاب اسلامی انواع و اقسام توطئه ها در نقاط مختلف کشور رخ داد برای نمونه چه کسی ماشین جنگی دشمن را در طیس در هم شکست؟ یا چه کسی مردم ایران را در جنگ تحمیلی پیروز کرد؟ همه اینها نشان دهنده حمایت و پشتیبانی خداوند از انقلاب است.

دبیر کل مجمع جهانی تقریب در ادامه با اشاره به اینکه اولین نتیجه رحمت الهی وحدت است، اظهار داشت: هیچ چیز نمی تواند جامعه بشری را یکی کند جز رحمت الهی که سرمنشأ این رحمت وجود نبی مکرم اسلام است و این رحمه للعالمین است که دلها را یکی می کند.

وی با بیان اینکه اگر رحمت خدا نبود همواره مختلف و پراکنده بودیم، اظهار داشت: مسئله حفظ وحدت برای ما یک تکلیف شرعی است بنابراین قبل از اینکه وحدت یک مصلحت باشد یک تکلیف است.

وی با بیان اینکه اسلامیت جامعه اسلامی در گرو وحدت است، اضافه کرد: بنابراین رهبران و علماء دین در جامعه اسلامی باید دقت و مواظبت کنند و جلو رخنه را ببندند و هر کجا منشاء شکاف است را بگیرند.

آیت الله اراکی در ادامه اظهار داشت: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی طی دو سال اخیر کارهای بسیار بزرگی در زمینه تقریب بویژه در حوزه علمیه قم انجام داده است.

وی افزود: در آغاز مأموریت خود به عنوان دبیر کل مجمع جهانی تقریب خدمت آیت الله وحید خراسانی رسیدم و نظر ایشان را جویا شدم که وی گفت: «این تکلیف بسیار مهم است و مبارک است، برای انجام این مأموریت در خدمت شما هستم و هر کاری از دست من بر بیاید انجام می دهم. به زیارت امام رضا(ع) برو و دو رکعت نماز بخوان و به امام رضا(ع) بگو که از طرف شما این مأموریت را انجام می دهم».

آیت الله تسخیری:

وحدت، آرزوی همه بزرگان جهان اسلام و محور تمرکز قرآن است

کرسی فقه زیدی در این دانشگاه، مذاهب مختلف را جزئی از امت اسلام دانست و تاکید کرد: مذاهب به شرط همکاری و تعامل علمی می توانند مشکلات و چالش های فراروی جهان اسلام را حل کنند.

وی با تبریک و تهنیت ایام الله دهه مبارک فجر، خاطرنشان ساخت: دانشگاه مذاهب اسلامی براساس رسالت وجودی خود، به دنبال استفاده از فرصت های حقوقی، قانونی و اجتماعی برای توجه و اهتمام به همه مذاهب است.

وی افزود: در ابتدا که این دانشگاه تاسیس شد، تمامی مجموعه های فقهی اسلامی و رشته های مرتبط با آن به تصویب رسید ولی با توجه به عدم تصویب برخی از رشته ها تا آن زمان که تمامی رشته ها بتوانند دایر شوند، لازم دانستیم تا برای پر کردن خلاءهای موجود کرسی هایی را تاسیس نماییم.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی با اشاره به راه اندازی کرسی فقه مالکی با حضور استادان فقه تونس و سودان و فقه اباضی با حضور مفتی کشور عمان در سال گذشته، گفت: همان موقع قول دادیم تا کرسی فقه زیدی و حنبلی نیز راه اندازی شود و امروز این فرصت دست داد تا فقه زیدی که در گذشته رشته آن تصویب شده بود، کرسی آن برگزار شود.

دکتر مبلغی تاسیس کرسی های فقهی مذاهب مختلف در دانشگاه را با حضور علما و اندیشمندان همان مذاهب در راستای استفاده از نقش نخبگان برای رسیدن به علوم اسلامی یکپارچه عنوان و تاکید کرد: مذاهب مختلف جزئی از امت اسلام هستند و به شرط همکاری و تعامل علمی می توانند مشکلات و چالش های فراروی جهان اسلام را حل کنند.

وی افزود: علوم اسلامی از ابتدای بعثت پیامبر اسلام(ص) و در قرن های اول و دوم دارای وحدت (و البته با اختلاف در مدارس) بودند ولی با دیوارهای مختلفی جدا شدند لذا معتقدیم علوم اسلامی نیازمند بازگشت به قرون اول و دوم است و ادبیات تعامل و همکاری بر آن حاکم شود.

حجت الاسلام والمسلمین مبلغی با اشاره به نگاه عمیق و افق گشای مقام معظم رهبری در ارتباط با دانشگاه، اعلام کرد که این دانشگاه آماده گشودن فضاهای علمی خود به روی همه مذاهب است.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی با تاکید بر اراده جدی دانشگاه برای حضور بخشیدن به مذاهب مختلف، اظهار داشت: امروز نوعی اعتماد به دانشگاه مذاهب اسلامی در جهان اسلام بوجود آمده است و این اعتماد می تواند

حجت الاسلام والمسلمین علم الهدی:

غرب با ادعای آزادی بیان حق اهانت به رسول اکرم(ص) را ندارد

گسترده در رسانه های غرب به قرآن کریم و شخصیت رسول اکرم(ص) اهانت می شود و از آنجا که قرآن کریم و شخصیت رسول اکرم(ص) جزء مشترکات بین مذاهب اسلامی است طبعا وقتی به اینها حمله می کنند عواطف و احساسات همه مسلمانان جریحه دار می شود و عکس العمل نشان می دهند.

حجت الاسلام علم الهدی با بیان اینکه امروز جنگ بین ملت ها و دولت ها، جنگ

رسانه ای است، اظهار داشت: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی وظیفه خود می داند با توجه به امکاناتی که در اختیار دارد در گام اول از شخصیت رسول اکرم(ص) و حریم مقدسات مسلمانان دفاع کند.

وی با اشاره به آیه ۱۰۸ سوره انعام، اظهار داشت: فرمان قرآن کریم است که می فرماید به بت های بت پرستان اهانت نکنید زیرا اگر شما به بت های آنها اهانت کنید آنها نیز جرأت پیدا می کنند و به خدای شما اهانت می کنند.

معاون امور ایران مجمع جهانی تقریب با اشاره به اینکه در مسئله اهانت به رسول اکرم(ص) به هیچ وجه به دنبال مقابله به مثل نیستیم اظهار داشت: ما هرگز به

مراسم افتتاح کرسی فقه زیدی با حضور «آیت الله محمد علی تسخیری» رئیس شورای عالی مجمع تقریب، «حجت الاسلام والمسلمین احمد مبلغی» رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی و دکتر «مرتضی بن زید المحطوری» رئیس مؤسسه فرهنگی بدر یمن و از علمای برجسته فقه زیدی در این کشور، و جمعی از استادان و پژوهشگران حوزه فقه در دانشگاه مذاهب اسلامی برگزار شد.

آیت الله محمدعلی تسخیری در مراسم افتتاح کرسی فقه زیدی در دانشگاه مذاهب اسلامی اظهار امیدواری کرد تا این دانشگاه یکی از مجامع علمی بزرگ جهان اسلام محسوب شود و همه افتخار کنند که دانشجوی این دانشگاه باشند.

وی ضمن تبریک ایام الله دهه فجر، به موضوع وحدت اسلامی پرداخت و افزود: وحدت، محور تمرکز قرآن است و قرآن کریم راه های تحقق وحدت را بیان کرده است.

دبیر کل سابق مجمع جهانی تقریب مذاهب، با اشاره به ضرورت وحدت و یکپارچگی امت اسلام گفت: یکی از گام های جمهوری اسلامی ایران به سوی وحدت امت اسلامی است و موضوع وحدت، آرزوی همه بزرگان جهان اسلام و محور تمرکز قرآن کریم است.

وی با تلاوت بعضی از آیات باموضوع وحدت اضافه کرد: قرآن سفارش می کند همانگونه که دشمنان علیه شما متحد هستند؛ شما نیز علیه آنها متحد شوید و همچنین قرآن تفرقه را همچون کفر می داند و عافیت امت اسلام را در دوری از تفرقه برمی شمرد.

تسخیری اضافه کرد: چارچوب مشخص کننده امت اسلامی یکی از بینائی است که در قرآن آمده است.

وی در ادامه گفت: شخصیت بزرگی مانند محمد ابوزهره از بزرگان مذهب زیدیه در کتاب خود نقل می کند: امام زید به یکی از یاران خود می گوید که حاضر است برای وحدت امت اسلامی پاره پاره شود.

تسخیری با اشاره به وضعیت مسلمانان یمن گفت: زیدیه در یمن دشمنان بسیاری مانند سوسیالیست ها، ناسیونالیست ها و وهابی ها دارد و من همواره به امام منصور و دیگر علمای یمن گفته ام که تلاش کنند مذهب زیدیه را در یمن نگهدارند.

مشاور رهبر معظم انقلاب در امور جهان اسلام به رییس موسسه فرهنگی بدر یمن تاکید کرد تا مذهب زیدیه را در یمن احیا کند و از نفوذ وهابی ها و تکفیری ها جلوگیری کند.

«حجت الاسلام والمسلمین دکتر احمد مبلغی» رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی هم در آیین افتتاح



تنا-حجت الاسلام والمسلمین «سید حامد علم الهدی» معاون امور ایران مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در گفتگو با خبرنگار تقریب پیامون اهانت های مکرر جهان غرب به مقدسات اسلامی اظهار داشت: اهانت به شخصیت رسول اکرم(ص) یک پروژه وسیعی است که دنیای غرب با حمایت و همکاری رژیم صهیونیستی طی سال های اخیر شروع کرده است.

وی افزود: پروژه اهانت به مقدسات اسلامی یک پروژه ای است که همواره در طول تاریخ وجود داشته اما امروز از شیوه های جدیدی نظیر جنگ روانی و رسانه ای بهره می برند.

معاون امور ایران مجمع جهانی تقریب اظهار داشت: اتفاقات اخیر در دنیای اسلام نظیر حمله به افغانستان و عراق و ایجاد جنگ داخلی در سوریه که در خط مقدم جبهه مقاومت قرار دارد از جمله اقداماتی است که دنیای غرب برای ضربه زدن به اسلام آنرا پیگیری می کند که اهانت به مقدسات دین مبین اسلام بخشی از این پازل است.

وی افزود: ما طی سال های اخیر شاهد بودیم که به طور

برای کمک به جهان اسلام مفید باشد.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی در ادامه فقه زیدی را یکی از مذاهب قدیمی و برخوردار از انعطاف و تعامل با دیگر مذاهب اسلامی توصیف و اضافه کرد: فقه زیدیه توان تعامل و تبادل رای را با مذاهب مختلف دارد و در گذشته ثابت کرده است که می تواند با همه مذاهب جهان اسلام به گفتگو بنشیند.

وی حضور دکتر المحطوری از علمای برجسته و معروف یمن برای شرکت در این مراسم را ارزشمند توصیف کرد و با توجه به نگاه تقریبی وی به اسلام، گفت: ایشان توانسته اند با بسیاری از علمای اهل سنت و جهان اسلام ارتباط برقرار کنند و در این راستا کتب بسیاری را تالیف کرده اند.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی ادامه داد: این حضور بهانه ای است تا بتوانیم با شخصیت های مختلف زیدی صحبت و تبادل نظر نماییم و آن ها هم اعلام کرده اند که با دانشگاه همکاری می کنند.

عالم یمنی: افتتاح کرسی فقه زیدی در دانشگاه مذاهب اسلامی حرکت بسیار میمون و مبارکی است

مرتضی المحطوری رییس موسسه فرهنگی بدر یمن و از دانشمندان فقه زیدی در این مراسم گفت: مهم در اسلام، اصل مسلمان بودن است و در موضوع امامت آنچه مهم است عبارت از مسائل اساسی است که امام خمینی(ره) این سیاست را در پیش گرفته و آیت الله خامنه ای ادامه دهنده راه پر فروغ ایشان است.

وی ضمن تبریک سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران و انقلاب مردم یمن به اوضاع سیاسی کشور یمن اشاره کرد و گفت: اینک وهابیت سرنگون شده و در یمن حرفی برای گفتن ندارد.

محطوری مذهب زیدی را مذهبی شیعی دانست که مبتنی بر مدرسه اهل بیت(ع) است و افزود: امام زید فرزند امام سجاد (ع) بود و او تمام میراث پدرش را آموخته و در آموخته های او میراث امام حسن(ع) و امام حسین(ع) است.

وی همچنین از فقه زیدی و فقه شیعه به عنوان دو بال برای یک جسم یادکرد و گفت: هیچیک از کتاب های مهم زیدی را نمی بینید مگر این که از امام باقر(ع) و امام صادق(ع) در آن آمده و بهترین سند برای رسیدن به آموزه های اسلامی، اهل بیت(ع) هستند.

این عالم برجسته زیدی در پایان خاطر نشان کرد: روابط ایران و یمن بسیار قدیمی است و در تاریخ دو کشور ریشه دارد و افتتاح کرسی فقه زیدی در دانشگاه مذاهب اسلامی حرکت بسیار میمون و مبارکی است.

مقدسات مسیحیت و ادیانی که دنیای غرب به آن پایبند است اهانت نمی کنیم ولی از حریم مقدسات خودمان دفاع می کنیم و حرکت آنها را محکوم می کنیم.

وی افزود: این حرکتی که تحت عنوان آزادی بیان صورت می گیرد دقیقاً نقطه مقابل آزادی است زیرا سازمان ملل و حقوق بشر این نکته را پذیرفته اند که آزادی اشخاص و ملت ها تا جایی است که آزادی دیگران را سلب نکند همانگونه که امروز کسی مجاز نیست در انگلیس به ملکه این کشور توهین کند و یا در آمریکا به مسئولان این کشور اهانت کند چطور اینها به خودشان اجازه می دهند در رسانه ها نسبت به بزرگترین شخصیت عالم اسلام اهانت کنند و انتظار هم دارند که مسلمانان ساکت بنشینند و عکس العمل نشان ندهند البته طبیعی است که عکس العمل نشان داده شود.

حجت الاسلام علم الهدی افزود: حرف ما با دنیای غرب این است که ادامه این مسئله نه به نفع ماست و نه به نفع آنها، اگر استدلالی دارند در رسانه ها و جاههای دیگر آنرا بدون اهانت مطرح کنند و جوابش را نیز دریافت نمایند اما حق ندارند تحت عنوان آزادی بیان به محضر رسول اکرم(ص) اهانت کنند.

نشریه مرکز بررسی‌های اسلامی

دوهفته‌نامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: سیدهادی خسروشاهی
سرمدبیر: سید محمود خسروشاهیدفتر مرکزی: قم / خیابان شهدا (مفاتیح) / نبش ممتاز
تلفکس: ۰۲۶۳۳۷۷۴۴ صندوق پستی: ۱۳۶ چاپ: ولیعصر

سایت‌های مرکز

مرکز بررسی‌های اسلامی: www.iscq.ir

استاد خسروشاهی: www.khosroshahi.org

پست الکترونیکی: besatonline@gmail.com

شماره‌های نشریه بعثت

از سال ۱۳۸۷ به بعد، در سایت مرکز

بررسی‌های اسلامی به نشانی: www.iscq.ir

در دسترس می‌باشد

آشنای آسمان؛ خاطرات و اسنادی منتشر نشده از حاج محمدتقی انصاریان خوانساری درباره مرحوم علامه آیت الله سیدمحمدحسین طباطبائی

نویسنده: محمدتقی

انصاریان خوانساری

ناشر: انصاریان - ۱۳۹۳

بعضی افراد آنقدر در جامعه

تأثیر گذار هستند که تا مدت‌ها

جای خالی آنها حس می‌شود

حتی اگر چند ده سال بگذرد.

منش اخلاقی، عملی و رفتاری

آنها به گونه‌ای است که پر کردن جای آنها بسیار سخت

و یا غیر قابل انجام است.

در دوران معاصر، دانشمند بی بدیل، علامه

سیدمحمد حسین طباطبائی یکی از این افراد بود. سیره

پیشوایان دین که در بین ما مهجور است، ای کاش

حداقل سیره امثال علامه طباطبائی را در اخلاقیات و

... رعایت می‌کردیم.

یکی از کسانی که در قم با علما و دانشمندان زیادی

محشور بوده و به عبارتی «معلم العلماء» شناخته

می‌شود، حاج محمدتقی انصاریان است که از این

نشست و برخاستها خاطرات زیادی دارد. ایشان اکنون

آنچه از مجالست با علامه طباطبائی در ذهن داشته، یا

مطالبی که از دیگر افراد شنیده به رشته تحریر درآورده

و به صورت یک کتاب چاپ شده است.

در مقدمه کتاب آمده است:

آنچه پیش روی عزیزان است، نه بحثی است علمی

و نه حتی شرح حال نویسی عالمی بزرگ، شنیده‌ها

و دیده‌های این کمترین، از مردی بزرگ است که

بزرگیش هنوز در میان ابرهای ذهنی و فکری و

قضاوت‌های نادرست برخی پنهان است.

ادای دینی است به آن عالم زاهد در برابر برخی

بداخلاقی بد زمانه. (۱۶)

به هر حال، سیره علامه برای دوران ما بسیار لازم است،

پادزهری برای بداخلاقی‌های سیاسی، اجتماعی و ...

یک روایت از کتاب:

حجت الاسلام والمسلمین سید محمد ثقی، نقل

می‌کردند زمانی که مرحوم آقای الهامی، کتاب زرتشت

را نوشت، آنرا خدمت علامه طباطبائی برد و مطالب

نگاشته شده در این کتاب را برای ایشان خواند. آقای

الهامی می‌گفت: هنگام خواندن من، ایشان بسیار دقت

کردند و از تحقیق و بررسی که من انجام داده بودم،

خوشحال شدند. اما یک جمله فرمودند: آقای الهامی!

اگر زرتشت روز قیامت به تو بگوید چرا چنین گفتی و با

من چنین کردی، چه خواهی کرد و چه جوابی داری؟

علامه سفارش می‌کردند که هیچ گاه مطالب علمی

را با اطمینان کامل و قاطعانه بیان نکنید، مراقب باشید،

بررسی و تحقیق کنید و همیشه یک «ان قلت» و اما و

شاید هم در کارتان باشد. علم و تحقیقات همیشه همان

جا به پایان نمی‌رسد. (۱۶۵)

کتاب «امام موسی صدر مصلح بزرگ اجتماعی» منتشر شد

به کلیسا و سخنرانی کردن زیر صلیب حضرت مسیح، بین روحانیون و علما یک اقدام ضد ارزش! بود. استاد البته اهمیت حرکت امام صدر در مسیر تقرب مذاهب و تعایش ادیان را صفا از این جنبه نمی‌داند که آن بزرگوار موفق گردید با بزرگان اهل سنت و مسیحیت در فضایی صمیمانه به گفت و گو برخیزد!

استاد اهمیت حرکت امام صدر را در این می‌داند که آن بزرگوار با درک صحیح شرایط زمان و مکان و با در پیش گرفتن روش‌های نوگرایانه موفق گردید بدون آنکه حتی ذره‌ای از اصول و مواضع اسلام و تشیع عدول کند، فضایی آکنده از اعتماد و محبت میان شیعیان و اهل سنت و مسیحیان برقرار سازد و یک پیوند مستحکم همکاری و داد و ستد سازنده در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی میان آن‌ها برپا نماید. استاد خسروشاهی واقع بینانه اعتقاد دارد که اگرچه اندیشه و سیره امام صدر جوابگوی بسیاری از مشکلات امروز جامعه اسلامی ما هست، اما شرایط زمان و مکان ممکن است تغییر یابد و با گذشت زمان نیز تدریجاً مسائل جدید ممکن است پدید آید. و از همین رو اعتقاد دارد که باید با استناد به موازین خاص و با حفظ اصول ثابت و مورد اعتبار از لحاظ سابقه دینی و تاریخی، در اندیشه و سیره امام صدر بازنگری کرد و در تکمیل آن‌ها کوشش نمود.

برای تهیه این کتاب ارزشمند می‌توانید در تهران به کتابفروشی روزنامه اطلاعات واقع در خیابان انقلاب و در قم نیز به کتابفروشی کلیه شروق واقع در ابتدای خیابان شهدا مراجعه نموده یا با مراکز پخش انتشارات ادیان و مذاهب تماس بگیرید.

مرکز پخش: قم - تلفن: ۳۲۸۰۳۱۷۱-۳۲۸۰۲۶۱۰

مرکز پخش تهران - تلفن: ۶۶۹۷۳۲۰۳

در کتاب «انقلاب و دیپلماسی در خاطرات سیدمحمد صدر» مطرح شد

چرا سرنوشت امام موسی صدر پس از ۳۶ سال روشن نیست؟

تا ایشان را از صحنه سیاسی لبنان حذف کند.

آیا می‌توان در ربوده شدن

امام موسی صدر حکومت

پهلوی را هم دخیل دانست؟

خیر. در این قضیه حکومت پهلوی

نقشی نداشت، اگرچه حکومت

پهلوی از امام موسی صدر دل

خوشی نداشت؛ اما چنین توطئه‌ای

فقط از شخص قذافی برمی‌آمد. ما

برای دخالت داشتن رژیم در آنچه بر

امام موسی رفته است نه تنها دلیل

محکمی نیافتیم، بلکه نشانه‌ای هم به دست نیاوردیم.

عکس‌العمل پدر شما، آیت‌الله سید رضا

صدر به این خبر چه بود؟ آیا سعی نکرد از

حکومت پهلوی برای حل این مسئله یاری

بطلبید یا اجماعی از علما را برای این مهم

تحریک کند؟

نه. اصلاً ایشان حکومت پهلوی را قبول نداشت چه رسد

به اینکه بخواهد در حل این مسئله از آنان یاری بطلبد.

ایشان حکومت پهلوی را حکومتی فاسد و ظالم می‌دانست.

از این رو هیچ مراجعه‌ای هم به آن حکومت نکرد.

بعد از پیروزی انقلاب چگونه؟ آیا ایشان

تلاش نکردند با توجه به موقعیتی که شما در

جمهوری اسلامی دارید، اقدامی کنند؟

به نظر می‌رسد از طریق حاج احمد آقا به اطلاع امام

خمینی رساندند. امام هم چند بار نسبت به رایش امام

موسی صدر موضع‌گیری کردند؛ اما فایده نداشت. حتی

قذافی خیلی علاقه‌مند بود که به ایران بیاید و با امام دیدار

داشته باشد؛ اما امام گفته بود: «تا زمانی که قضیه امام

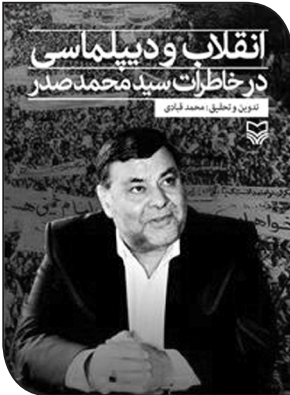
موسی صدر حل نشود او را نمی‌پذیریم و اجازه ملاقات

نمی‌دهم.» به همین دلیل هم قذافی به ایران نیامد. ...

کتاب «انقلاب و دیپلماسی در خاطرات سید محمد

صدر» در ۵۸۹ صفحه، قطع رقی و در شمارگان ۲۵۰۰

جلد توسط سوره مهر منتشر شده است.



دلیل مخالفت امام(ره) برای ملاقات قذافی

«انقلاب و دیپلماسی در خاطرات

سیدمحمد صدر» یک ویژگی

دیگری هم دارد و آن روایت

خاطراتی از امام موسی صدر از

زبان بردارزاده وی است. در این

بخش راوی به فراخور پرسش‌هایی

که از وی درباره فعالیت‌های امام

موسی صدر می‌شود، به خاطرات

وی در پیش از انقلاب و پس از آن

می‌پردازد. در خلال این خاطرات، به

فعالیت‌های امام موسی صدر در پیش از انقلاب شامل

تلاش‌های او برای صحبت کردن با دربار برای آزادی

برخی از زندانی‌های سیاسی، نقش دربار در ربوده شدن

وی و ... می‌پردازد. اما یکی از بخش‌های مهم این

قسمت از کتاب به نگاه خانواده درباره چگونگی ربوده

شدن وی اختصاص دارد:

اجازه دهید پرسشی درباره امام موسی

صدر مطرح کنم. ایشان در سوم شهریور

۱۳۵۷ و در پی دعوت رسمی معمر قذافی

وارد لیبی شدند و در نهم همان ماه ربوده شدند.

این خبر چگونه به اطلاع خانواده صدر رسید؟

بازداشت؟ ربایش؟ یا شهادت؟

مهم‌ترین خبر، ربوده شدن ایشان بود که به اطلاع ما

رسید. یعنی همان طور که اشاره کردید، امام موسی صدر

برای شرکت در یک اجلاس به لیبی رفت و قذافی، که هم

گرایشات ضد شیعی داشت و هم وجود امام موسی صدر

را برای طرفدارانش در لبنان و فلسطین، که در فلسطین

عمدتاً گروههای کمونیستی بودند خطرناک می‌دانست،

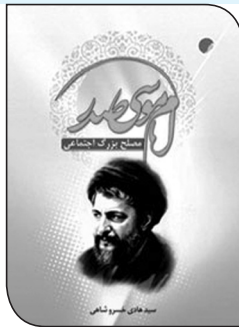
دست به ربودن، زندانی و شکنجه کردن ایشان زد.

چه مدت طول کشید تا این خبر به شما و

خانواده‌تان برسد؟

زمان زیادی طول نکشید. شاید دو یا سه روز بعد از

این اتفاق به ما خبر رسید که قذافی طراحی کرده بود



کتاب امام موسی صدر مصلح بزرگ اجتماعی به کوشش سید محمود خسروشاهی و توسط انتشارات ادیان و مذاهب منتشر شد. این کتاب که شامل مجموعه مقالات، سخنرانی‌ها و مصاحبه‌های استاد سید هادی خسروشاهی درباره امام موسی صدر می‌باشد در ۴۲۴ صفحه و به قیمت ۱۷ هزار تومان عرضه شده است.

مهمترین عناوین این کتاب که در

۱۴ فصل تدوین شده است عبارتند از: امام موسی

صدر خورشیدی همچنان درخشان - بررسی فعالیت

های امام موسی صدر در سطح روحانیون و سیاست

مداران و روشنفکران - امام موسی صدر استمرار راه

سید جمال الدین اسدآبادی - جنبش امل و امام موسی

صدر - فعالیت‌های اجتماعی امام صدر - امام موسی

صدر، مردی دموکرات - مواضع امام موسی در قبال

جنگ داخلی لبنان و قضیه فلسطین - امام موسی صدر

و مجلس اعلاای اسلامی شیعیان - نقش امام صدر در

ایجاد گروه‌های مقاومت لبنان - سید جمال و امام

موسی صدر احیای اندیشه دینی - امام صدر، مورد

احترام فرق و مذاهب مختلف - امام موسی صدر و ایجاد

تحول در لبنان - موضوع شناسی افکار و اندیشه‌های

امام موسی صدر - علل ناپدید شدن امام موسی صدر

و بررسی ابعاد آن همراه با گزارشی مفصل از روند پی

گیری این قضیه در دادگاه‌های ایتالیا

در بخشی از مقدمه این کتاب به قلم مهندس محسن

کمالیان آمده است:

بی شک تلاش‌های جدی، دردمندانه و مؤثر دو دهه